

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Lubatowej

Spis treści	1
Preambuła	2
Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiot powstałych w czasie nauki zdalnej	3
Zdrowy tryb życia	10
Prawidłowe relacje rówieśnicze – trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych	15
Integracja środowiska uczniowskiego poprzez działalność samorządową i wolontariacką	19
Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej	22
Zdrowie psychiczne i dobrostan uczniów	27
Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie	34
Budowanie zespołu klasowego	41
Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny	46
Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania i promowanie pozytywnego wizerunku ucznia	53

Preambuła

Program wychowawczo – profilaktyczny został opracowany na podstawie przeprowadzonej diagnozy środowiska szkolnego oraz diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka z uwzględnieniem wytycznych polityki oświatowej nakreślonej przez Ministra Edukacji Narodowej na rok szk. 2021/2022, charakterystyki współczesnych czasów, w których dorastają dzieci i młodzież oraz procedur związanych z epidemią Covid-19.

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny.

Poniższy dokument jest propozycją gotowych działań, które mają za zadanie wspomagać i kształtować prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Ich celem jest zapobieganie pojawieniu się i rozwojowi danego niekorzystnego zjawiska w konkretnej sytuacji i grupie społecznej, jak też promowanie alternatywnych, pozytywnych postaw i zjawisk, form spędzania czasu w stosunku do tych, które usiłuje się wyeliminować.

W społeczności szkolnej należy wyróżnić wiele symptomów, które mogą wskazywać na istnienie problemów.

Działania profilaktyczne pozwalają stworzyć odpowiedni wzór zachowań społecznych, które przyczyniają się do obniżenia prawdopodobieństwa pojawienia się negatywnego zjawiska. Naszym zadaniem jest dostarczanie silnych pozytywnych wzorców i przeżyć, wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, rozwijanie posiadanych przez nich zdolności oraz wspieranie ambitnych postaw.

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lubatowej jest miejscem zdobywania rzetelnej wiedzy i umiejętności tak, aby jego absolwenci mogli bez przeszkód kontynuować naukę w wybranych typach szkół, ale też miejscem, w którym czują się bezpiecznie i lubią przebywać. Uczniowie mogą tutaj rozwijać swoje talenty korzystając z szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych, którą rozwijają wspólnie z nauczycielami. Zajęcia programowe pozwalają rozwijać się jak najlepiej każdemu młodemu człowiekowi, niezależnie od jego kondycji fizycznej, również uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dzieci i młodzież doceniają wartość wysiłku intelektualnego, widzą sens w pracy nad własnym rozwojem, uczą się odpowiedzialności i współpracy w grupie. Biorą udział w projektach edukacyjnych. Nauczyciele dostosowują metody i formy pracy do możliwości i potrzeb uczniów. W ramach działań środowiskowych, prowadzona jest pomoc uczniom wymagającym szczególnej opieki socjalnej i dydaktycznej, uczący wspierają rodziców w procesie wychowywania poprzez realizację szeroko pojętej profilaktyki.

Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej.

Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym oraz wspieranie ucznia w przewyżczeniu pojawiających się trudności w nauce jest zadaniem, przed którym stoją osoby dorosłe. Aby tego dokonać, niezbędne jest zapoznanie się z genezą istniejących problemów, czyli odpowiedzenie sobie na pytanie dlaczego niektórzy uczniowie nie są w stanie sprostać stawianym przed nimi wymogami edukacyjnym. Niepowodzenia szkolne mogą mieć różną genezę, a co za tym idzie, aby im zaradzić, należy wybrać właściwy sposób radzenia sobie z nimi – metoda powinna zostać dobrana indywidualnie, zgodnie z istniejącymi potrzebami ucznia.

W trakcie przeprowadzania diagnozy zjawiska konieczne jest określenie przyczyn pojawiających się problemów w nauce u dzieci i młodzieży szkolnej. Niepowodzenia mogą mieć różnorodne podłoże. Przyczynę można wskazać w osobowości młodego człowieka, środowisku lokalnym, środowisku szkolnym czy jego warunkach / możliwościach fizycznych.

Wśród zaburzeń, które mogą mieć podłoże w samym uczniu należy wymienić jego zdolności, umiejętności, poziom posiadanej wiedzy, przeżywane uczucia, cechy charakteru, dotychczasowe doświadczenia związane z podejmowaniem nauki, tendencje i przyzwyczajenia pojawiające się podczas nauki, poziom samodzielności oraz motywację do zdobywania wcześniej wyznaczonego celu.

Inną kategorią czynników mogących mieć znaczący wpływ na umiejętności do nauki młodego człowieka może być środowisko szkolne ucznia np.

- brak wystarczających sprzętów i pomocy dydaktycznych w szkole,
- atmosfera w klasie, w szkole niesprzyjająca pracy,
- niesprzyjające relacje pomiędzy uczniami,
- praca pozalekcyjna,
- wadliwa organizacja życia szkolnego,
- wadliwa praca nauczyciela lub wątpliwa pozycja lub autorytet nauczyciela itp.

Wystąpienie kilku czynników odbija się na psychice, a to z kolei objawia się zmienionym zachowaniem i uewnętrznianych przez ucznia zdolnościach. Z tego powodu uczeń może wolniej przyjmować nowo dostarczaną wiedzę oraz z gorszym skutkiem odtwarzać tę już wcześniej nabytą. Wszystkiemu winne są emocje (nawet te przeżywane w sposób podświadomy) przez dziecko. Uczeń dotknięty problemami może być złębiony, wystraszony, pełen kompleksów, żyć w poczuciu zagrożenia. Może jednak zdarzyć się, że jego zachowanie pójdzie w zupełnie przeciwnym kierunku, stanie się butny, na pokaz pewny swojej siły i znaczenia, niezrównoważony, czy agresywny. W sytuacji gdy młody człowiek zostanie przytłoczony swoimi niepowodzeniami szkolnymi i nie będzie miał możliwości wykazać się w innych dziedzinach, może to mieć bardzo negatywny wpływ na jego przyszłe starania. Przykre przeżycia i doświadczenia z nimi związane zniechęcają do podejmowania dalszych wysiłków, są źródłem negatywnych postaw wobec obowiązków szkolnych, a nawet osób, które im się z nimi kojarzą.

Obojętnie jak zmieni się zachowanie ucznia jedno jest pewne, zmieni się jego podejście do nauki, gdyż w momencie pozostawania w sytuacji stresowej inne kwestie okażą się dla niego istotne. Przełożenie wspomnianych czynników na niepowodzenia szkolne może powodować u ucznia:

- trudności w rozumieniu, przyswajaniu i odtwarzaniu materiału,
- braku zainteresowania poszczególnymi przedmiotami, spadkiem motywacji poznawczych,
- bezradnością w pokonywaniu trudności związanych z edukacją,
- biernością, brakiem pokazywania większych starań do przyswajania wiedzy, spadkiem wiary we własne umiejętności edukacyjne,
- spadek umiejętności panowania nad swoimi procesami poznawczymi np. utrzymywaniem koncentracji na wyznaczonym zadaniu,
- uchylanie się od obowiązku szkolnego – zaniedbywanie wykształcenia.

Jedynie świadomość genezy problemów pozwoli na indywidualne określenia działań zapobiegających, ograniczających bądź niwelujących powstałe trudności w nauce i niepowodzenia szkolne uczniów.

Cele programu:

Propozycje programu w zakresie **Trudności uczniów w przyswajaniu wiedzy i umiejętności w zakresie danego przedmiotu powstałych w czasie nauki zdalnej**, mają na celu wspomóc uczniów wykazujących problemy w nauce oraz zapewnić im równe szanse w przyszłości. Przedstawione działania kształtują postawy młodych ludzi i przysposabiają ich do normalnego, zdrowego funkcjonowania w społeczności szkolnej oraz poza nią. Oznacza to, że nauczyciele zapoznają się ze specyfiką trudności, z jakimi spotyka się ich podopieczny oraz razem z rodzicami / opiekunami dziecka uczą się, w jaki sposób przeciwdziałać tym ograniczeniom (na drodze wspólnej pracy z dzieckiem).

Cele szczegółowe programu:

1. Trudności w nauce:
 - Budowanie wiary we własne siły i umiejętności oraz kształtowanie wytrwałości w realizacji wyznaczonych celów,
2. Motywowanie do nauki:
 - Kształtowanie umiejętności organizacji czasu oraz przestrzeni do pracy,
 - Budowa systematyczności w nauce oraz wypracowanie metody powtórek,
 - Kształtowanie umiejętności oceny własnej pracy,
 - Uświadamianie rodziców / opiekunów o konieczności wsparcia oraz okazywaniu akceptacji dziecka,
 - Wskazanie poradni, w których pracują specjaliści zajmujący się daną tematyką.

Propozycje działań:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Diagnoza zjawiska – ilość osób przejawiających trudności w nauce oraz ich specyfika.</p> <p>2. Zapoznanie uczniów i rodziców z wymogami stawianymi przed uczniami z danego przedmiotu szkolnego.</p>	<p>- diagnoza zjawiska, - analiza uzyskanych wyników oraz dostosowanie działań profilaktycznych do indywidualnych potrzeb uczniów, - spotkania z rodzicami / opiekunami i stała współpraca, - spotkania ze specjalistami.</p>	Wychowawcy klas	Cały rok szkolny	Cała społeczność szkolna
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie rodzaju występujących zaburzeń, sytuacji rodzinnej uczniów przejawiających problemy w nauce; • specjalistyczne zajęcia usprawniające, skierowane do całej społeczności (nauczyciele, uczniowie jak i rodzice) w celu uświadomienia, z jakimi trudnościami spotyka się ich dziecko / sam uczeń, jak sobie radzić z sytuacją oraz jakie działania podjąć, aby wykorzystać predyspozycje uczniów oraz kompensować ich braki; • uczniowie i rodzice / opiekunowie uczniów zapoznani zostają przez każdego nauczyciela przedmiotu z wymogami, które stawiane są przed uczniami zgodnymi z wytycznymi MEiN; 				
<p>1. Pedagogizacja nauczycieli na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych.</p>	<p>- spotkanie ze specjalistami np. z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, - szkolenie/ e-szkolenie.</p>	Dyrektor szkoły, pedagog	Wg potrzeb	Nauczyciele i wychowawcy

<p>2. Utrzymywanie stałej współpracy z rodzicami/ opiekunami uczniów.</p>	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • po powrocie do szkoły i pracy w systemie stacjonarnym wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniami oraz/ewentualnie (dotyczy to młodszych uczniów) wywiad z rodzicami / opiekunami dzieci w swojej klasie, w celu ustalenia, które z dzieci przejawiają trudności w nauce i określenia typu tych trudności. Dzięki temu łatwiej będzie ustalić, jakie działania należy prowadzić względem konkretnego ucznia; • prowadzenie przez wychowawcę i nauczycieli własnej, pogłębionej analizy w celu dostosowania odpowiednich technik nauczania względem ucznia; • utrzymywanie stałego kontaktu z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, która udziela nauczycielom wsparcia przy dostosowaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych przez nich programów nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia; 			
<p>1. Pedagogizacja nauczycieli na temat możliwych zaburzeń zachowania uczniów.</p> <p>2. Dostosowanie formy zajęć do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów szkoły.</p>	<p>- szkolenia, - spotkania ze specjalistami, - materiały szkoleniowe, literatura przedmiotu, - szkolenie/ e-szkolenie.</p>	<p>Dyrektor szkoły, pedagog</p>	<p>W ciągu roku szkolnego Wg potrzeb</p>	<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>3. Pedagogizacja nauczycieli w temacie inteligencji emocjonalnej dzieci i młodzieży szkolnej.</p> <p>4. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych nauczycieli.</p>	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkanie z pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej – podczas spotkania nauczyciele zapoznani zostaną z informacjami na temat zaburzeń emocjonalnych wynikających z odizolowania; • zorganizowanie spotkania z psychologiem, który zbada źródło niesprzyjających emocji oraz wskaże techniki, które mogą okazać się skuteczne przy nauce danego ucznia; • pedagogizacja nauczycieli w temacie inteligencji emocjonalnej uczniów; • szkolenie podczas, którego nauczyciele dowiedzą się jak powinna przebiegać skuteczna komunikacja pomiędzy nimi, a uczniami. Poznają metody, które zachęcają uczniów do rozmowy, a które działają odstraszająco i powodują ich wycofanie. Nauczyciele dowiedzą się, w jaki sposób sprawnie przekazywać 			

	uczniom informacje i sprawiać, aby ich słuchali – szkolenie prowadzone przez psychologa/ pedagoga szkolnego lub za pośrednictwem e-szkolenia;			
1. Pedagogizacja rodziców / opiekunów dzieci na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych.	- spotkania ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, - spotkania z psychologiem / pedagogiem szkolnym, psychologiem z poradni, psychoterapeutą, logopedą, - spotkania z wychowawcą i nauczycielami, - materiały szkoleniowe, informacyjne, - warsztaty uczące sposobów pracy z dzieckiem, - dramy, szkolenia.	Dyrektor szkoły, pedagog, psycholog, wychowawcy	W ciągu roku szkolnego, według potrzeb	Rodzice / opiekunowie uczniów
2. Nawiązania lub utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami / opiekunami uczniów oraz zachęcanie ich do większego zaangażowania się w sprawy szkoły i jej uczniów.				
3. Uświadamianie rodziców o konieczności samodzielnej pracy dziecka.	Przykłady:			
4. Nawiązanie stałej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	<ul style="list-style-type: none"> dla rodziców organizowane są spotkania ze specjalistami, których zadaniem jest wyjaśnienie czym jest dana trudność dziecka oraz z czego wynika. Specjalista pomaga zaakceptować rodzicowi sytuację, uczy metod, których stosowanie będzie dziecku pomocne oraz odpowiednich komunikatów; nauczyciele skupiają się na wypracowaniu dobrego dialogu z rodzicami / opiekunami uczniów oraz utrzymaniu z nimi stałej współpracy na rzecz szkoły i jej uczniów. Psycholog / pedagog szkolny prowadzi grupowe i indywidualne rozmowy (jeśli zaistnieje taka potrzeba) z dorosłymi, w celu uświadomienia im jak istotne znaczenie dla rozwoju młodego człowieka ma zaangażowanie rodzica / opiekuna w jego zajęcia szkolne – dorośli, którzy spędzają ze swoimi podopiecznymi więcej czasu uczestniczą w zachodzących w nim przemianach i mają większy wpływ na kształtowanie postaw, które będą fundamentem do jego zachowania w przyszłości. Zajęcia prowadzone są przez psychologa / pedagoga szkolnego wyspecjalizowanego w tym temacie (nauczanie technik współpracy z dzieckiem podczas nauki, technik pamięciowych, wczuwanie się w sytuacje życiową młodego człowieka itp.); 			
5. Indywidualna analiza potrzeb danej rodziny.				

- spotkanie z psychologiem / pedagogiem szkolnym lub wyspecjalizowanym w temacie pracownikiem poradni psychologiczno-pedagogicznej, który podejmie działania mające na celu uświadomienie rodziców / opiekunów uczniów na temat istotności ich roli w procesie wspierania dziecka w nauce i udzielania mu pomocy w sytuacjach jego niepowodzeń szkolnych (zapoznanie dorosłych z metodami pracy z dzieckiem);
- szkoła wspiera rodziców w podejmowaniu decyzji na temat przeprowadzenia badania w poradni psychologiczno-pedagogicznej – nauczyciele uświadamiają rodzicom, na jaką pomoc mogą liczyć oraz jakie działania zostaną im zaoferowane przez placówkę PPP tj. opinia wydana przez PPP lub inną poradnię specjalistyczną, która oceni możliwości intelektualne i zdrowotne ucznia i ułatwi wybór narzędzi, które będą wspierać edukację;
- wychowawca / psycholog / pedagog szkolny wskazuje rodzicom korzyści dla dziecka płynące z posiadania opinii, orzeczenia PPP lub innej poradni specjalistycznej i przedłożenia tych dokumentów w szkole;
- zapewnienie rodzicom poradnictwa u psychologa lub psychoterapeuty rodzinnego, który pomoże określić i dobrać odpowiednią metodę wychowawczą i motywacyjną dla dziecka;
- wypracowanie form i zakresu współpracy szkoły z rodzicami tj. zachęcanie rodziców do wspólnego działania na rzecz zapobiegania trudnościom szkolnym – nawiązanie i utrzymywanie stałej współpracy ze szkołą ułatwia kontrolowanie sytuacji problemowej, nadzorowanie postępów i wyznaczania wspólnie z nauczycielami kolejnych celów;

<p>1. Budowanie postawy możliwości realizacji zamierzonych celów.</p> <p>2. Rozwijanie poczucia akceptacji do samego siebie oraz poczucia tolerancji i akceptacji względem innych uczniów.</p> <p>3. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych uczniów.</p>	<p>- spotkania ze specjalistami (np. pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, neurolog, psycholog szkolny, logopeda),</p> <p>- szkolenia, ćwiczenia aktywizujące uczniów, poprawiające wydolność ich pamięci oraz wpływające na akceptowanie siebie i innych osób,</p> <p>- e-lekcja.</p>	<p>Pedagog, psycholog, logopeda, wszyscy nauczyciele</p>	<p>W ciągu roku szkolnego, według potrzeb</p>	<p>Uczniowie</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dla uczniów (nie tylko z problemami w nauce) kierowane są zajęcia usprawniające proces przyswajania wiedzy, np. ćwiczenia na poprawę koncentracji uwagi; • podczas godziny wychowawczej prowadzone są zajęcia z tolerancji oraz inne mające na celu zrozumienie problemów wynikających z odizolowania lub za pośrednictwem e-lekcji; • wychowawca przeprowadza zajęcia mające na celu kształtowanie właściwych postaw i nastawia wobec własnego rozwoju i wykształcenia; • rozwijanie relacji interpersonalnych na poziomie nauczyciel-uczeń, uczeń-uczeń poprzez m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – częste kontakty i rozmowy nauczycieli/pedagogów z uczniami, uczniów z uczniami, np. podczas lekcji rekomendujemy przeznaczyć 15 minut na integrację oddziału klasowego, – objęcie wsparciem osób nieśmiałych i wycofanych, docenianie każdej aktywności, angażowanie do dodatkowych zadań, – podejmowanie działań integrujących zespół klasowy, np. obchody urodzin, aktywne przerwy śródlekcyjne, – organizowanie częstych wyjść klasowych. • uruchomienie stałych dyżurów/konsultacji specjalistów dla uczniów; 				

Zdrowy tryb życia

Zdrowy tryb życia jest obecnie bardziej niż aktualnym tematem, który wymaga znacznego wsparcia wychowawczo-profilaktycznego szkoły. Na zdrowy tryb życia składa się między innymi: zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczna. Są one niezwykle ważną składową i warunkiem do uzyskania prawidłowego rozwoju fizycznego oraz intelektualnego człowieka. Przekładają się również na osiągnięte przez niego wyniki w nauce.

Cele programu:

Szkolna edukacja zdrowotna jest jednym z priorytetów działalności szkoły. Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pt.: „Zdrowy tryb życia” ma na celu:

1. pogłębienie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych, których celem jest utrzymanie bądź przywrócenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego;
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu,
3. kształtowanie odpowiedniej aktywnej postawy i dbanie o zdrowie własne, swoich bliskich i innych ludzi;
4. promowanie regularnego uprawiania sportu,
5. uświadamianie istnienia chorób cywilizacyjnych,
6. uświadamianie problemu depresji.

Cele szczegółowe:

Profilaktyka zdrowego żywienia oraz promowanie aktywności fizycznej na co dzień mają spowodować poniższe zmiany:

1. popularyzacja aktywności fizycznej wśród uczniów,
2. nawiązanie lepszej współpracy z rodzicami/ opiekunami uczniów,
3. polepszenie atmosfery w szkole,
4. poprawa wyników nauczania i osiągnięć uczniów,
5. zmniejszenie ilości absencji dzieci na zajęciach, których geneza była chorobowa,
6. lepsza współpraca szkoły z otoczeniem lokalnym.

Propozycja działań:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Propagowanie wśród uczniów zdrowego trybu życia. 2. Uświadamianie uczniom jak ważne jest zdrowe odżywianie się. 3. Nauka gotowania/ przyrządzanie posiłków. 4. Świadomość znaczenia ruchu fizycznego w życiu każdego człowieka.	- zajęcia aktywizujące, - konkursy taneczne, wokalne, sportowe, - warsztaty, rajdy, - zajęcia plastyczne, - zajęcia sportowe, - dostępność nauczycieli, - dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny	Uczniowie
5. Zwiększenie aktywności fizycznej i wyrobienie nowych nawyków.	Przykłady: <ul style="list-style-type: none"> • zdrowy styl życia – konkurs na stworzenie przez uczniów krótkiego filmu, który ma dwa cele: <ul style="list-style-type: none"> ○ dotarcie do rówieśników i uświadomienie im jak zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczna wpływają na wszystkie aspekty życia człowieka, ○ przekonanie swoich kolegów i koleżanki, że problematyka zdrowego żywienia oraz aktywności fizycznej jest modna w ostatnim czasie. • zajęcia z języka obcego: nauczyciel prezentuje uczniom, krótki film o gotowaniu w języku obcym. Zadaniem uczniów jest zrelacjonowanie co, działo się na filmie bądź odpowiedź na kilka przygotowanych przez nauczyciela pytań; • uczniowie obliczają swój współczynnik BMI, przygotowują dokładną listę tego co standardowo spożywają podczas tygodnia (opis spożywanych produktów, sposób ich przyrządzenia, ilość w gramach, itp.) oraz obliczają wartość kaloryczną posiłków przy użyciu jednego z programów dostępnych w Internecie lub za pomocą metody papier, ołówek; 			

	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie przygotowują stoiska ze zdrową żywnością oraz udzielają informacji na temat prawidłowego przechowywania i przenoszenia pokarmów; • konkurs „mini playback show” – uczniowie przygotowują muzyczno-taneczne wystąpienia (solowe lub w zespołach – dwie kategorie). Konkurs rozwija kreatywność wśród najmłodszych oraz zachęca ich do aktywności fizycznej; • zajęcia na przyrodzie/biologii – jaki wpływ na organizm ma jedzenie fast food’ów? Dzieci przygotowują plakaty informujące o szkodliwości takiego jedzenia; • w ramach zajęć z biologii/przyrody/ godziny wychowawczej realizowane są następujące tematy: <ul style="list-style-type: none"> ○ znaczenie protein, tłuszczów i węglowodanów dla funkcjonowania organizmu, ○ endorfiny w ciele po ćwiczeniach, ○ nauka czytania i rozumienia etykiet spożywczych na produktach; • zajęcia organizowane na szkolnym korytarzu podczas dłuższych przerw pt. „bądź fit”. Wybrani bądź chętni uczniowie uczą innych wymyślonych przez siebie układów tanecznych; • nauczyciele i wychowawcy zachęcają uczniów do czynnego brania udziału w obowiązkowych i fakultatywnych zajęciach sportowych; 			
1. Uświadomienie zjawiska depresji.	<ul style="list-style-type: none"> - materiały informacyjne, - pogadanki, - ćwiczenia aktywizujące, - badania i sporządzenia ewaluacji, - dostępność nauczycieli, - e-lekcje, - dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych. 	Psycholog, pedagog, wychowawcy	Cały rok szkolny	Uczniowie

	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogadanki z psychologiem bądź przygotowanym w tym celu pedagogiem, który przybliży uczniom zjawisko depresji, jej genezy, przechodzonych etapów, sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach, eliminowanie lęku, poczucia zagrożenia spowodowanego nadmiernym obciążeniem związanym np. z przygotowywaniem się do sprawdzianów czy obawą przed porażką w grupie rówieśniczej. • kształtowanie w uczniach umiejętności empatii wobec innych ludzi – prowadzenie zajęć w formie dram, dzięki którym uczniowie będą mogli wcielić się w rolę innych osób, które przeżywają jakiś problem bądź mających rozterki; • zachęcanie uczniów do podejmowania działalności wolontariackiej na rzecz innych ludzi - takie zajęcia mają charakter uwrażliwiający; • wzbudzanie w uczniach poczucia zaufania – muszą mieć świadomość, że z każdym nawet najmniejszym problemem mogą zwrócić się do swojego wychowawcy. Jeśli w klasie są nieśmiali uczniowie, należy założyć skrzynkę pocztową, do której uczniowie mogą wrzucać swoje listy z prośbami/ skargami/ obawami. Konieczne jest podkreślenie, że informacje zawarte w listach będą znane jedynie wychowawcy (chyba, że przepisy prawa zostaną naruszone); 			
<p>2. Uświadomienie zjawiska depresji i innych zaburzeń psychicznych dotyczących człowieka.</p>	<p>- materiały informacyjne, - szkolenia, - e-szkolenia, - dostępność psychologa, - dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych.</p>	<p>Dyrektor szkoły, psycholog, pedagog, wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego, zaproszony specjalista</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Nauczyciel Rodzic</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia nauczycieli (także w formie e-szkoleń i e-learningu) na temat depresji, identyfikacji jej objawów i sposobów wsparcia oraz pomocy uczniom, • udział nauczycieli wychowania fizycznego w programie Ministerstwa Edukacji i Nauki „Aktywny powrót do szkoły po pandemii” przygotowanym we współpracy z akademiami wychowania fizycznego z całej Polski. 				

	Podczas szkoleń nauczyciele dowiedzą się m.in. jak przeciwdziałać skutkom bezczynności ruchowej (hipokinezji), izolacji społecznej czy innym skutkom zdrowotnym, które pojawiły się w związku z pandemią;
--	---

Prawidłowe relacje rówieśnicze – trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych

Prezentowana część Programu Wychowawczo-Profilaktycznego ma na celu wspomóc uczniów w ich trudnościach w nawiązywaniu relacji ze swoimi kolegami i koleżankami ze szkolnych ławek. Bezpośrednio po ogłoszeniu zamknięcia szkół dzieciom i młodzieży towarzyszyły radość, euforia i ogólne szczęście. Szkoła jest obowiązkiem, a mało która osoba lubi obowiązki, więc każda szansa na możliwość ich niewypełnienia jest atrakcyjna. Ten pozytywny stan nie trwał jednak długo, ponieważ oprócz ograniczenia działalności placówek wprowadzono społeczną izolację, co okazało się bardzo dotkliwe w skutkach i wywołało emocje typowe dla sytuacji kryzysowej. W przypadku pandemii większość społeczeństwa, niezależnie od wieku, doświadczyła podobnych trudnych emocji określanых mianem kryzysu. Tyle że analizując stany dzieci i młodzieży, warto zauważyć, że ich przeżycia w dużej mierze zależą od środowiska, w którego skład wchodzi: rodziny, bliższego i dalszego otoczenie oraz czynników wewnętrznych, czyli charakteryzujących każdą z osób, np. cech osobowości. To właśnie te indywidualne predyspozycje, zasoby, potrzeby powodują, że konsekwencje obecnego stanu nie będą jednakowe dla wszystkich. Biorąc powyższe pod uwagę można wyodrębnić trzy główne grupy uczniów:

- Uczniowie posiadający bogate zasoby – w tej grupie znajdują się dzieci wspierane przez rodzinę i przyjaciół, ponadto są to osoby realizujące własne pasje, rozwijające zainteresowania, co wpływa na konstruktywne spędzanie czasu wolnego i rozładowanie napięcia. Wszelkie niepowodzenia nie są u nich podstawą do frustracji, a raczej do wyciągania wniosków i podejmowania nowych innych wyzwań czy aktywności. Dzięki tym zasobom radzenie sobie z kryzysem nie powoduje trudności.
- Uczniowie mający duże wsparcie ze strony rodziny, ale posiadający jednocześnie deficyty społeczne i osobiste – to osoby, które nie posiadają stabilnej samooceny, dowartościowują się poprzez szkolną aktywność, dlatego przerwa w nauce jest dla nich szczególnie trudna. Mają tendencje do zamartwiania się, porównują się do innych, dominuje u nich krytyczna samoocena. Nawiązywanie i podtrzymywanie relacji rówieśniczych nie jest ich mocną stroną. Niezwykle istotną kwestią jest udzielenie im wsparcia informacyjnego oraz emocjonalnego.
- Uczniowie nieposiadający odpowiedniego wsparcia rodziny – charakterystyczne dla tych osób jest szukanie oparcia poza rodziną, najczęściej w środowisku rówieśniczym, tam też zaspokajają większość swoich potrzeb. Powodem takiego stanu rzeczy mogą być utrudnione relacje rodzinne lub uzależnienia, przemoc, choroby. Grupa rówieśnicza jest przestrzenią do rozładowania emocji, podważania samooceny i budowania poczucia własnej wartości. Te osoby z dużą trudnością przechodziły przez społeczną izolację i skutki tego mogą odczuwać przez długi czas. W konsekwencji dzieci te pozostawione są samym sobie w tej trudnej sytuacji i silnie odczuwają skutki kryzysu zarówno związanego z pandemią, jak i tego rodzinnego. Tej grupie uczniów w czasie ich pobytu w szkole, lecz także w trakcie ewentualnej ponownej izolacji należy poświęcić najwięcej uwagi.

Cele programu:

1. Rozwijanie umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji z rówieśnikami,
2. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów,
3. Poszerzanie wiedzy nauczycieli i opiekunów na temat prawidłowego rozwoju i funkcjonowania młodych ludzi oraz istotności nawiązywania i utrzymywania poprawnych relacji między rówieśniczych,
4. Prowadzenie działań profilaktycznych utrzymujący satysfakcjonujący poziom zdolności opisany w punktach wcześniejszych.

Propozycja działań:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Kształtowanie właściwych relacji między uczniami. 2. Ukazanie poprawnych i społecznie akceptowanych form relacji w grupie rówieśniczej.	- godziny wychowawcze, - zajęcia aktywizujące, - e-lekcje, - dramy.	Nauczyciele, wychowawcy, specjaliści, pracownicy szkoły	Cały rok szkolny	Uczniowie
3. Popularyzowanie kulturalnego zachowania. 4. Promowanie postaw tolerancji, asertywności i empatii.	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie rzetelnych dyskusji na temat negatywnych konsekwencji związanych z nadużywaniem nowych technologii. Zachowanie odpowiedniego poziomu higieny cyfrowej – w szczególności w okresie zdalnej edukacji – jest kluczem dla poprawy koncentracji, podniesienia wyników w nauce oraz samej jakości nauczania; • prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod umożliwiających prezentację własnych odczuć i przeżyć, np. w formie dramy (przez psychologa, pedagoga szkolnego bądź specjalnie przygotowanego w tym zakresie nauczyciela). Zadaniem uczniów będzie wcielenie się w przypisane im wcześniej role (odgrywane scenki mogą być analogicznym przedstawieniem rzeczywistej sytuacji w społeczności rówieśniczej uczniów, np. problem wyalienowania, odtrącania jakiegoś ucznia, przejawianie zachowań agresywnych). Dzięki metodom aktywizującym uczniowie są w stanie bardziej wczuć się w daną sytuację i zrozumieć istotę problemu; • organizowanie warsztatów koleżeńskich dla uczniów. Podczas zajęć uczniowie będą mogli lepiej się poznać, odkryć łączące ich podobieństwa oraz przekonać się, że występujące różnice są korzystne dla nich i nie należy się ich obawiać. Młodzi ludzie rozwijają swoje zaufanie oraz szacunek do samych siebie oraz kolegów i koleżanek z klasy; • opracowanie harmonogramu i tematyki zajęć reintegracyjnych na podstawie przeprowadzonej w szkole diagnozy potrzeb dotyczącej kondycji psychicznej uczniów i ich rodziców (diagnoza prowadzona we współpracy z wychowawcami, pedagogami, psychologami szkoły); 			

	<ul style="list-style-type: none"> realizacja programu zajęć reintegracyjnych w szkołach; 			
1. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> prelekcje, szkolenia, brozury, materiały informacyjne. 	Dyrektor szkoły, wszyscy nauczyciele, specjaliści, Rada Rodziców, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krośnie	Cały rok szkolny	Nauczyciele, wychowawcy, rodzice/opiekunowie uczniów
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> prorowadzenie prelekcji, celem omówienia aktualnych problemów występujących między uczniami na różnym poziomie edukacji – geneza problemu, objawy, skutki, środki zaradcze; poprawa kompetencji wychowawczych – zwrócenie uwagi jak ważne w procesie wychowawczym jest dawanie dobrego przykładu własnym zachowaniem, które jest spójne z tym czego uczymy swoich podopiecznych (zachowanie dopuszczające podwójne standardy jest niedopuszczalne czyli np. dorośli wychodzą z założenia, że im można zachowywać się w niewłaściwy, nieakceptowany sposób ponieważ są dorosłymi – takie sytuacje są niedopuszczalne i mogą doprowadzić do spadku zaufania dzieci do opiekunów, a w konsekwencji do ich oszukiwania), konsekwencja w słowach i działaniu, umiejętność słuchania problemów podopiecznych, cierpliwość, zrozumienie, docenianie szczerości i otwartości; praca nad poprawą bądź utrzymaniem satysfakcjonującego poziomu zaufania dzieci i młodzieży do dorosłych – opiekunowie dowiedzą się jak prowadzić ze swoimi podopiecznymi rozmowę w efektywny sposób oraz jakie zasady powinny obowiązywać obie strony (zajęcia prowadzone przez psychologa bądź przygotowanego w tym temacie pedagoga); zintensyfikowanie współpracy szkół z poradniami w zakresie diagnozowania uczniów i podejmowania działań wspierających uczniów w realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej z nauczycielami i specjalistami ze szkół, z rodzicami i opiekunami prawnymi; przeprowadzenie warsztatów dla rodziców ukierunkowanych na wspieranie uczniów przeżywających trudności po doświadczeniach związanych z sytuacją pandemiczną z udziałem specjalistów z poradni psychologiczno – pedagogicznej; 				

Integracja środowiska uczniowskiego poprzez działalność samorządową i wolontariacką

Duże znaczenie dla rozwoju młodego człowieka oraz jego sukcesów w dorosłym życiu ma nabywanie kompetencji społecznych takich jak komunikacja i współpraca w grupie, udział w projektach zespołowych lub indywidualnych oraz w organizacjach samorządowych, czyli szeroko rozumiana integracja ze środowiskiem szkolnym. Z perspektywy uczniów ich udział w pracach samorządu uczniowskiego wpływa na najbliższe otoczenie, gdyż w ten sposób mogą współdecydować o tym, jak będzie funkcjonować szkoła. Poprawia się również komunikacja między uczniami, ponieważ dzięki działającemu samorządowi wszyscy wiedzą, co się dzieje w szkole, polepsza to atmosferę i ułatwia rozwiązywanie potencjalnych konfliktów. Z pozycji nauczyciela samorządność uczniów sprzyja budowaniu partnerskich stosunków z młodzieżą, a to z kolei sprzyja unikaniu konfliktów i zaogniania sporów. Działanie w samorządzie to dla uczniów dobra lekcja demokracji w praktyce – organizując wybory do władz SU, uczestnicząc w procesie podejmowania decyzji i ponosząc ich konsekwencje, młodzi uczą się świadomego uczestnictwa w życiu społecznym. Dobrze działający samorząd uczniowski pomaga rozwiązać trudności, zanim osiągną naprawdę dużą skalę. Nie bez znaczenia jest fakt, iż uczniowie zadowoleni i lubiący swoją szkołę to uczniowie bardziej zmotywowani do nauki, a ponadto dla niektórych uczniów, którym nauka sprawia więcej trudności, działanie w SU daje możliwość odnalezienia swoich talentów i „bycia dobrym” w innych obszarach niż wiedza zdobywana podczas lekcji. Uczniowie działający w SU częściej odkrywają zalety pracy w grupie, nie tylko w ramach SU, ale także podczas lekcji w klasie.

Cele programu:

1. Rozwijanie umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji z rówieśnikami,
2. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów,
3. Poszerzanie wiedzy nauczycieli i opiekunów na temat prawidłowego rozwoju i funkcjonowania młodych ludzi oraz istotności nawiązywania i utrzymywania poprawnych relacji międzyrówieśniczych.

Propozycja działań

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Propagowanie aktywności i twórczego myślenia uczniów.	- pogadanki, e-lekcje, samodzielne wystąpienia,	Specjaliści, nauczyciele, wychowawcy	Cały rok szkolny	Uczniowie
2. Wychowywanie samodzielnych, zaradnych młodych ludzi.	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaangażowanie uczniów w działalność kółek dyskusyjnych (każde spotkanie ma inny zakres tematyczny. Temat spotkania jest ustalany przez uczniów w drodze głosowania / dyskusji. Uczniowie wiedzą o wybranym temacie z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym, dzięki czemu są w stanie dobrze się do niego przygotować – wyszukują artykułów, wyników badań, twierdzeń znanych osób, autorytetów, na potwierdzenie swojej tezy); • zachęcenie uczniów do udziału np. w pracach w Samorządzie Szkolnym, drużynach zuchowych i harcerskich / grupach tanecznych / zespołach wokalnych / drużynach sportowych, a także wolontariackich udzielanie pomocy osobom potrzebującym tj. osobom starszym, dzieciom z Domu Dziecka, udzielanie korepetycji osobom ze słabszymi wynikami w nauce, działanie na rzecz lokalnej społeczności; • zachęcanie uczniów do kandydowania oraz brania udziału w wyborach do Samorządu Uczniowskiego; • stworzenie gazetek tematycznych również na stronie internetowej szkoły; • zachęcanie uczniów do realizacji ich własnych pomysłów np. nakręcenie reportażu, flash moba, wsparcie schroniska dla zwierząt, zorganizowanie uczniowskiego wsparcia przez uczniów dla osób od nich słabszych, tworzenie grup, które wspólnie się uczą, itp.; • organizowanie projektów tematycznych i społecznych wynikających z potrzeb uczniów, które są okazją do zdobywania wiedzy na konkretny temat, rozwijania umiejętności pracy w grupie, komunikacji, dobrego zarządzania czasem i autoprezentacji; 			

	• promowanie autoprezentacji – dzięki działaniom w samorządzie młodzi ludzie uczą się negocjowania, hierarchizowania swoich potrzeb i osiągania kompromisów, aby zdobyć poparcie dla swojego pomysłu muszą wiedzieć, w jaki sposób atrakcyjnie przedstawić idee i uwiarygodnić siebie. Wzmacnia się ponadto ich poczucie własnej wartości;• współpraca pomiędzy różnymi podmiotami pomagającymi potrzebującym i włączania się w akcje pomocowe o dużym zasięgu, jak „Szlachetna paczka”, „Adopcja na odległość”, itp.;• organizowanie zbiórek charytatywnych – (w pandemii z zachowaniem bezpieczeństwa);• organizowanie ekologicznych kampanii online;• zorganizowanie biblioteki online, czyli nagrywanie czytania książek i wysyłanie linków do nagrań do hospicjum, domów dziecka, szpitali;

Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej

„Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie postawy proekologicznej” zostało określone jako jeden z priorytetów edukacyjnych dla szkół w roku szkolnych 2021/2022.

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022 pkt. 6 - „*Wzmocnienie edukacji ekologicznej w szkołach. Rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne*”.

Wpajanie szacunku do środowiska naturalnego - największe znaczenie ma tutaj wypracowanie nawyków oraz sposobów codziennego funkcjonowania nie tylko w szkole, ale również w domu rodzinnym.

Cele programu:

1. podnoszenie wiedzy z zakresu ekologii na przedmiotach szkolnych, tj. technika, geografia, chemia, biologia, języki obce, edukacja wczesnoszkolna, wychowanie przedszkolne i innych;
2. zwiększanie świadomości uczniów oraz podnoszących ich umiejętności poprzez organizowanie zajęć dodatkowych o tematyce ekologicznej;
3. nawiązanie współpracy z fundacjami oraz organizacjami ekologicznymi;
4. popularyzacja aktywności proekologicznych, tj. udział w kampaniach na rzecz ochrony środowiska naturalnego, propagowanie zdrowego stylu życia, w zgodzie z otaczającym światem oraz promowanie takich zachowań u innych.

Propozycja działań:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Określenie aktualnego poziomu świadomości ekologicznej i postaw proekologicznych.	- narzędzia diagnostyczne - przedmioty szkolne - lekcje wychowawcze	Wszyscy nauczyciele, szczególnie nauczyciele uczący przyrody, biologii, chemii, fizyki	Cały rok szkolny	Uczniowie
2. Edukowanie uczniów na temat ekologii oraz zwiększanie ich świadomości i wrażliwości na otaczający nas świat.	- zajęcia w terenie - eksperymenty - projekty/programy edukacyjne - spotkanie z leśnikiem			
3. Uczniowie są świadomi problemów ekologicznych.	Przykłady:			
4. Odnawialne źródła energii.	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele odpowiedzialni są za przeprowadzenie badania ankietowego badającego poziom aktualnej wiedzy i świadomości ekologicznej jak i prezentowanych postaw proekologicznych. Badanie ankietowane przeprowadzone za pośrednictwem badania Europejskiego Centrum Rozwoju Kadr pt. „Ekologia” (badanie skierowane do całej społeczności szkolnej); • nauczyciele wyjaśniają zjawiska przyrodnicze na przykładzie rzeczywistych procesów i obiektów, na zajęciach w terenie. Przykładowe zagadnienia proponowane przez Ministerstwo: <ul style="list-style-type: none"> ○ przedmiot geografia: wpływ działalności człowieka na atmosferę na przykładzie smogu, inwestycji hydrologicznych na środowisko geograficzne, rolnictwa, górnictwa i turystyki na środowisko geograficzne, transportu na warunki życia i degradację środowiska przyrodniczego, konflikt interesów człowiek-środowisko, procesy rewitalizacji i działania proekologiczne, ○ przedmiot biologia: uczeń przedstawia porosty jako organizmy wskaźnikowe, ocenia stopień zanieczyszczenia powietrza tlenkami siarki, wykorzystując skalę porostową; przedstawia odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody oraz propozycje racjonalnego gospodarowania tymi zasobami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, 			

	<ul style="list-style-type: none"> ○ przedmiot chemia: wskazuje przyczyny i skutki spadku stężenia ozonu w stratosferze ziemskiej; proponuje sposoby zapobiegania powiększaniu się „dziury ozonowej”; wymienia czynniki środowiska, które powodują korozję; opisuje obieg tlenu i węgla w przyrodzie; projektuje i przeprowadza doświadczenie potwierdzające, że powietrze jest mieszaniną; opisuje skład i właściwości powietrza; wymienia źródła, rodzaje i skutki zanieczyszczeń powietrza; wymienia sposoby postępowania pozwalające chronić powietrze przed zanieczyszczeniami, • uczniowie zaznajomieni zostają z terminem OZE, potrafią określić jaki typ energii to jest (wiatr, promieniowanie słoneczne, opady, fale morskie i geotermia), podstawowe wady, zalety oraz w jaki sposób funkcjonuje i kosztuje; • uczniowie poznają rolę drzewa w przyrodzie, znają znaczenie stwierdzenia 'drzewa są płucami świata', rozpoznają drzewa liściaste i iglaste w swoim otoczeniu; • uczniowie znają i rozpoznają rośliny i zwierzęta chronione; • udział w projektach recyklingowych - dostrzeganie potrzeby segregacji odpadów oraz wiedza jak to zrobić; zwiedzenie fabryki puszek/ odpadów; 			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie proekologicznego sposobu myślenia oraz aktywności. 2. ECO-trendy. 3. BIO-inspiracje. 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze - współpraca z organizacjami, fundacjami ekologicznymi - piknik na pożegnanie lata - spotkanie z pszczelarzem 	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele uczący przyrody, biologii, chemii, fizyki</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Uczniowie</p>
<ol style="list-style-type: none"> 4. Udział w Ogólnopolskich programach prozdrowotnych. 	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie EKO-Kodeksu – dokument zawiera zbiór zasad postępowania proekologicznego; • przeprowadzenie szkolnego projektu pt. „Świadomy konsument”. Projekt ma za zadanie pokazać konsumpcyjny sposób codziennego funkcjonowania, oraz nieodzoną chęć otaczania się coraz to nowymi i niepotrzebnymi przedmiotami. Projekt uświadamia również jaki wpływ mają na nas informacje przekazywane przez mass media. Uczniowie dowiedzą się, że reklamy 'nafaszerowane' są różnymi 			

manipulacyjnymi technikami, które utrwalają w nas chęci zakupowe oraz nieustanne gonienie na nowinkami ze świata mody, kosmetyki, elektroniki, itp.;

- podczas godziny wychowawczej uczniowie poruszają temat:
 - 'oszczędzanie' oraz bycie „ekoodpowiedzialnym”,
 - produkty ECO, BIO. W jaki sposób rozpoznać firmy rzeczywiście przyjazne dla środowiska i nie dać się wprowadzić im w błąd,
 - eco-żywność, czym jest, jak rozpoznać oraz gdzie kupić,
 - zdrowa żywność i superfood, czyli zajęcia poświęcone żywności bogatej w składniki odżywcze. Uczniowie tworzą własne menu i przygotowują proste potrawy na zaplanowane wcześniej 'piknik na pożegnanie lata',
 - „pracowity jak pszczoła” - wycieczka do lokalnej pasieki. Uczniowie dowiadują się jakie znaczenie dla ekosystemu mają pszczoły, z czym obecnie się zmagają oraz czym grozi nam ich wymarcie,
 - „jesteś tym co jesz”, projekt wspierający edukację na temat świadomego i odpowiedzialnego kupowania oraz przyrządzania pokarmów,
 - „woda mineralna i źródłana vs wody smakowe oraz tzn. soft drinks”, czyli wszystko co trzeba wiedzieć o wodzie. Uczniowie dowiadują się, że kupowane przez nich produkty nie są sobie równe; wiedzą w jaki sposób czytać oraz interpretować etykiety na produktach,
 - „eco i bio hieroglify”, czyli w jaki sposób dobrze czytać i poprawnie interpretować znaczki na produktach,
 - projekt „świadome zakupy” wprowadza uczniów w świat dorosłego konsumenta, który codziennie staje przed wyborem zakupu produktów spożywczych czy pierwszej potrzeby. Wielość produktów, etykiety reklamowe oraz skomplikowane składki, często nie ułatwiają podjęcia decyzji, który produkt jest najlepszy i należy go kupić. Nauczyciele pomagają uczniom zrozumieć to zagadnienie,
- udział w programie 1Planet4All – Razem dla klimatu! to program edukacji globalnej, który kładzie szczególny nacisk na edukację klimatyczną z elementami medialnymi. Realizowany jest przez Centrum Edukacji Obywatelskiej w latach 2020-2023, we współpracy z organizacjami z jedenastu innych państw Unii Europejskiej;

	<ul style="list-style-type: none"> • spotkanie z nadleśnictwem - uczniowie rozumieją konieczność dbania o zagrożone gatunki; wiedzą skąd bierze się konieczność dokarmiania zwierząt w okresie zimowym oraz potrafią odpowiednio dobrać karmę do zwierzęcia; • uczniowie organizują kampanie pt. zero waste podczas, której uświadamiają zebranym znaczenie ekologii podczas prezentowania znanych marek, które podążają już z tym trendem, np.: <ul style="list-style-type: none"> ○ ekologiczne buty Reebok (jeden z najnowszych modeli butów Reebok wykonany jest z materiałów przyjaznych środowisku: kukurydzy, materiału pochodzącego z produkcji oleju rycynowego i bawełny), ○ firma Myra wynalazła opakowanie dezodorantu wielokrotnego użytku, ○ pływający Pac-Man na Pacyfiku, którego zadaniem jest czyszczenie mórz, ○ jadalne opakowanie, ○ itp., • „owoce i warzywa w szkole” – dni kiedy do szkoły przyjeżdżają świeże owoce i warzywa dostępne dla uczniów za darmo. Projekt ma za zadanie zwiększenie świadomości na temat zdrowych produktów żywieniowych oraz wyrobienie nawyku sięgania po takie produkty; 			
<p>1. Zwiększanie wiedzy nauczycieli w temacie ekologii oraz działań proekologicznych.</p> <p>2. Nawiązanie współpracy z fundacjami, organizacjami ekologicznymi.</p> <p>3. Wyposażenie pedagogów w narzędzia potrzebne do efektywniejszego prowadzenia zajęć edukacyjnych.</p>	<p>- szkolenia dla nauczycieli - współpraca z organizacjami zewnętrznymi</p>	<p>Dyrektor szkoły, nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Nauczyciele, Wychowawcy</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nawiązanie współpracy z fundacjami, organizacjami ekologicznymi tj. Greenpeace Polska, WWF Polska, Global Ecovillage Network, czy wiele innych, uzależnionych od zainteresowań i możliwości młodych ludzi; • przeprowadzenie szkoleń doszkalających w temacie ekologii oraz zachowań skierowanych na ochronę środowiska naturalnego; • przystąpienie do programu pt. Szkoła dla Ekorozwoju; 				

Zdrowie psychiczne i dobrostan uczniów

Część pt. Zdrowie psychiczne i dobrostan uczniów skupia się na promocji i ochronie zdrowia psychicznego w szkole i placówce oświatowej. Prowadzone działania powinny być holistyczne oraz w pełni świadome i zamierzone. Przez holistyczne podejście rozumie się kompleksowe spojrzenie na zjawisko w czterech aspektach, psychicznym, fizycznym, społecznym i duchowym.

Kluczową rolę w procesie pełnią dorośli opiekunowie dzieci, zarówno rodzice jak i nauczyciele młodych ludzi.

To kluczowe zagadnienie opisane zostało wcześniej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022.

Cele programu:

1. zrozumienie czym jest zdrowie psychiczne, jakie są normy, w jaki sposób zauważać odstępstwa od normy oraz jakie działania podejmować w sytuacji ich pojawienia się;
2. uświadomienie sobie wpływu pandemii COVID-19 na zdrowie fizyczne i psychiczne młodych ludzi;
3. świadomość zmian jakie przyniosła transformacja oraz konieczność zmiany trybu nauczania z formy bezpośredniej na online;
4. kreowanie bardziej pozytywnego, sprzyjającego środowiska do pracy i nauki w szkole;
5. budowanie dobrej relacji między nauczycielami a uczniami;
6. zrozumienia zjawiska depresji oraz jej odmian;
7. ochrona uczniów przed problemami związanymi z szeroko rozumianym zdrowiem psychicznym, skupianie się na strategiach proaktywnych;
8. trening radzenia sobie z konfliktami, przepracowywanie silnych emocji;
9. zdolność empatii dla siebie i innych;
10. nabycie umiejętności dbania o swoje zasoby; zdolność 'odcinania się' od środowisk toksycznych;
11. odczarowanie wizerunku psychologa oraz psychiatry.

Propozycja działań:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Wzmocnienie kompetencji społeczno-emocjonalnych uczniów.</p> <p>2. Zdolność proszenia o pomoc.</p> <p>3. Zapewnienie pomocy osobom potrzebującym.</p> <p>4. Dbanie o zachowania tolerancyjne w szkole.</p> <p>5. Dbalność o zdrowie psychiczne oraz fizyczne.</p> <p>6. Zaznajomienie z procedurami wynikającymi z zagrożenia pandemią COVID-19.</p> <p>7. Dbanie o bezpieczeństwo w szkole, w drodze do szkoły oraz poza jej obiektem.</p>	<p>- spotkanie z psychologiem</p> <p>- narzędzia diagnostyczne</p> <p>- szkolenia, warsztaty</p> <p>- dramy</p> <p>- e-lekcje</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pedagodzy przy współpracy z rodzicami oraz uczniami, tworzą Szkolny System Wsparcia Zdrowia Psychicznego, który omawia zbiór kompetencji. Kompetencje społeczno-emocjonalne stanowią kluczowe zaplecze do radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Nauczyciele, wychowawcy, psycholog szkolny prowadzą szereg warsztatów, których zadaniem jest wyposażać uczniów w nowe umiejętności życiowe, społeczne i emocjonalne, dzięki którym uczeń w prostszy sposób będzie mógł radzić sobie z trudnościami, ze zmianą i stratą, czy napotykanymi konfliktami. Przykładowe zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> ○ budowanie poczucia własnej wartości, ○ asertywność – propozycja: e-lekcja ECRK pt.: „Asertywność - sposób na życie” (dedykowana uczniom klas VIII), ○ umiejętność pozytywnego myślenia, ○ konstruktywne przekazywanie informacji zwrotnej, ○ zarządzanie sobą w czasie - propozycja: e-lekcja ECRK pt.: „Zarządzaj swoim czasem” (dedykowana uczniom SPP), ○ odnajdowanie się w grupie, ○ umiejętność empatii i dostrzegania innych ludzi, ○ prowadzenie umiejętnej komunikacji ○ umiejętność przyjmowania informacji zwrotnej, 	<p>Dyrektor szkoły, specjaliści, wychowawcy, lekarz</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Uczniowie</p>

- uczniowie rozpoznają emocje, potrafią nazwać przeżywane ludzkie emocje pokazane na fotografiach - propozycja: e-lekcja ECRK pt.: „Inteligencja emocjonalna”;
- uczniowie odgrywają scenki konfliktowe. Zajęcia prowadzone w formie dramy mogą pokazywać prawdziwe bądź wyreżyserowane zachowania problemowe oraz towarzyszące im emocje. Zadaniem uczniów jest wcielenie się w wyznaczone rolę oraz w konstruktywny i spokojny sposób rozwiązanie sytuacji problemowej. Początkowo uczniowie pracują w parach, jednakże na koniec jedna para obserwowana jest przez resztę klasy i ma prawo udzielania swojego, dodatkowego feedbacku do zaobserwowanej sytuacji. Dodatkowa - propozycja: e-lekcja ECRK pt.: „Umiem rozwiązać konflikt” (dedykowana uczniom SP),
- uczniowie świadomi są swoich zdolności oraz ograniczeń, wiedzą nad czym pracować. Znają również swoje granice wytrzymałości dlatego wiedzą jak postąpić w sytuacjach przekraczających ich zdolności. Młodzi ludzie wiedzą, że zawsze mogą skontaktować się z osobami od telefonu zaufania;
- działania podejmowane podczas godziny wychowawczej przez wychowawcę i/lub psychologa, pedagoga szkolnego:
 - proponowane warsztaty zwiększają umiejętność konstruktywnych form reagowania. Uczniowie wypracowują standardy komunikacyjne, wiedzą gdzie i jakie są ich bariery komunikacyjne. Zajęcia mają na celu również zwiększenie uczniowskiej niezależności oraz odporności na presję środowiskową,
 - uczniowie wiedzą czym jest stres, w jaki sposób reagują, oraz jak opanować sytuacje stresową, jakie metody odstresowujące na nich działają,
 - szereg zajęć terapeutycznych mających za zadanie zaprezentowanie wielu form radzenia ze stresem oraz umiejętnego wyciszania się. Proponowane formy zajęć: joga, ćwiczenia medytacyjne, medytacja przez taniec, zapoznanie się z metodą Schultza.
propozycja: e-lekcja ECRK pt.: „Nie zgrzytaj zębami! Pozbądź się stresu!” (dedykowana uczniom VII-VIII SP i SPP),
- szkolenia integracyjne, których celem jest zwiększenie poczucia więzi ze szkołą oraz przynależności do zespołu klasowego, np. warsztaty interpersonalne w ferie letnie, wyjazd na grilla, szkolne sprzątanie świata;

- spotkanie z psychologiem i psychiatrą. Podczas spotkania opowiedzą oni o swojej pracy, metodach, formach pracy oraz o tym, kto może się do nich zgłosić. Porozmawiamy również o psychoterapii w nurcie pozytywnym, która pomoże 'odczarować' obecny, dość nieodpowiedni i mało pozytywny obraz psychologa;
- przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, rodziców/ opiekunów uczniów, dyrekcji szkoły, w celu zapoznania się z aktualnym poziomem zagrożenia występowaniem bądź określenia natężenia występowania sytuacji problemowych związanych z przemocą i agresją i/lub cyberprzemocą w szkole – badanie przygotowuje psycholog/ pedagog szkolny i/lub odbywa się za pośrednictwem kompleksowych badań przygotowanych przez Europejskie Centrum Rozwoju Kadr;
- w związku ze zmianą sposobu nauczania ilość czasu, jaką uczniowie spędzają przed komputerem znacznie wzrosła. Już w latach wcześniejszych odnotowywano znaczną ilość czasu poświęconą na tę aktywność, jednakże sytuacja COVID-19 spotęgowała to zachowanie. Należy przeprowadzić szkolenie dotyczące zagrożeń związanych z intensyfikacją korzystania z mediów społecznościowych, zjawiska agresji i przemocy w mediach społecznościowych, oraz pojawiającym się problemom zdrowotnym (tj. otyłość, nabyte wady postawy, utrzymywanie odpowiedniej higieny ciała) oraz psychologicznym (tj. fizyczne odseparowanie od rówieśników);
- projekt pt. 'ruch to zdrowie' jest inicjatywą nauczycieli wychowania fizycznego i wychowawców. Zadaniem projektu jest uświadomienie uczniom pozytywnych aspektów zdrowego stylu życia, poznanie zasad zdrowego odżywiania oraz wiedza jak aktywność oraz konkretne pokarmy wpływają na kondycje psychiczną oraz fizyczną;
- zapoznanie z procedurami wynikającymi z zagrożeń w związku z pandemią COVID-19. Nauczyciele omawiają ten temat podczas zajęć oraz rozmieszczają w widocznych miejscach plansze z wytycznymi dla uczniów i rodziców dotyczących przestrzegania zasad bezpieczeństwa w czasie pandemii;

<p>1. Zarządzanie sytuacją kryzysową</p> <p>2. Redukcja zagrożenia patologiami i wykluczeniem społecznym</p>	<p>- szkolenia</p> <p>- spotkania ZOOM</p> <p>- e-szkolenia</p>	<p>Dyrektor szkoły, specjaliści, wychowawcy, nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Nauczyciele, Wychowawcy</p>
<p>3. Nawiązanie współpracy z organizacjami, fundacjami</p> <p>4. Podnoszenie kwalifikacji w zakresie Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, wiedzy na temat stresu, sytuacji stresowych, depresyjnych, itp.</p> <p>5. Popularyzacja wiedzy o uzależnieniach i zachowaniach aspołecznych, demoralizujących, ryzykownych itp.</p>	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia dla nauczycieli i wychowawców podnoszące kwalifikację i zdolności do reagowania i zarządzania w sytuacjach trudnych, kryzysowych (przebieg sytuacji kryzysowej, jak uchronić się przed kryzysem, plan postępowania w sytuacji kryzysowej); • nauczyciele rozumieją czym jest depresja oraz potrafią rozpoznać stany depresyjne; wiedzą jakie emocje mogą towarzyszyć osobie w depresji; znają punkty zapalne; świadomi są możliwych konsekwencji wynikających z przeżywania stanów depresyjnych; • przekonanie o szkodliwości używek: papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze itp., uświadomienie uczniom skutków uzależnienia od telefonu, komputera, telewizji oraz wpływu ilości spędzanego czasu przed komputerem na zdrowie fizyczne – psychiczne; • profilaktyka zachowań aspołecznych, demoralizujących, ryzykownych i zaburzeń psychicznych dotyczących dzieci i młodzież; • nauczyciele wiedzą czym jest wypalenie zawodowe, co do niego prowadzi oraz w jaki sposób się przed tym uchronić; pedagodzy potrafią zidentyfikować ten stan u siebie oraz swoich kolegów po fachu; • nauczyciele wiedzą gdzie szukać pomocy, wsparcia w sytuacji zetknięcia się ze zjawiskiem wypalenia zawodowego czy depresją; • szkolenie nauczycieli i innych pracowników szkoły w zakresie umiejętności wychowawczych i pracy w zespole; • powołanie i przeszkolenie zespołu ds. sytuacji kryzysowych; • stworzenie lub zaktualizowanie procedury reagowania w sytuacjach zagrożenia oraz sytuacjach kryzysowych; 			

	<ul style="list-style-type: none"> • praca nad relacjami i komunikacją w trójkącie dziecko-rodzic-wychowawca; • nauczyciel, wychowawca wspólnie z psychologiem/ pedagogiem szkolnym podejmuje się diagnozy i interpretacji problemów uczniów i nieporozumień klasowych; • podczas rad pedagogicznych omawiane są sposoby pracy z uczniem z trudnościami, wymagającym innego podejścia edukacyjnego; • nawiązanie współpracy z instytucjami, organizacjami oferującymi wsparcie psychologiczne w momentach trudnych. Przykładowe organizacje: Instytut Edukacji Pozytywnej, Fundacja ISKIERKA, PPA - Polish Psychologists' Association, Fundacja Razem, Fundacja Nagle Sami, FRIPP - Fundacja Rozwoju i Promocji Psychoterapii, itp.; • efektywność świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest jednym z ważniejszych zagadnień i wymogów stawianych przez pedagogami szkolnymi. Badanie proponowane przez ECRK pomoże sprawdzić czy poziom świadczonej pomocy jest obecnie wystarczający; 			
<p>1. Przeciwdziałanie zmianą wywołanym przez pandemię COVID-19</p> <p>2. Podnoszenie kwalifikacji w zakresie wiedzy na temat stresu, sytuacji stresowych, depresyjnych, itp.</p>	<p>- szkolenia, warsztaty - materiały informacyjne, ulotki opracowane ORE</p> <p>- pogadanki - godziny wychowawcze - zajęcia w plenerze - e-szkolenie</p>	<p>Dyrektor szkoły, lekarz, higienistka, specjaliści, wszyscy nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Nauczyciel, wychowawca, rodzice/opiekunowie dzieci</p>
<p>3. Wzmocnienie relacji na linii uczniowie-nauczyciele-rodzice</p>	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkoła korzysta z materiałów informacyjnych, edukacyjnych oraz ulotek opracowanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji we współpracy z MZ i GIS oraz konsultowanymi z Radą Medyczną. Informacje dotyczą informowania o szczepieniach i bezpieczeństwie w szkołach oraz zawierają przykładowe konspekty lekcji i scenariusze o tematyce zdrowotnej; 			

	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenie tłumaczące nowe problemy komunikacyjne oraz reakcje stresowe i lękowe powstałe w efekcie zmiany sposobu nauczania z trybu stacjonarnego na formę online; • dorośli dowiadują się czym jest stres oraz jak radzić sobie w sytuacjach stresowych, propozycja: e-szkolenie ECRK pt.: „Jak radzić sobie ze stresem?” (dedykowana osobom dorosłym); • praca nad poprawą bądź utrzymaniem satysfakcjonującego poziomu zaufania dzieci i młodzieży do dorosłych – opiekunowie dowiedzą się jak prowadzić ze swoimi podopiecznymi rozmowę w efektywny sposób oraz jakie zasady powinny obowiązywać obie strony (zajęcia prowadzone przez psychologa bądź przygotowanego w tym temacie pedagoga); • zintensyfikowanie współpracy poradni ze szkołami i placówkami w zakresie diagnozowania uczniów i podejmowania działań wspierających uczniów w realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej z nauczycielami i specjalistami ze szkół, placówek, z rodzicami i opiekunami prawnymi; 			
<p>1. Zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców</p> <p>2. Zapoznanie z zasadami i procedurami funkcjonowania i przeciwdziałania pandemii COVID-19</p>	<p>- szkolenia - procedury przeciwdziałania pandemii COVID-19</p>	<p>Dyrektor szkoły, lekarz, higienistka, specjaliści, wszyscy nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>rodzice/ opiekunowie dzieci</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • psycholog bądź wykwalifikowany w temacie nauczyciel w konstruktywny sposób prowadzą szkolenie dla rodziców/ opiekunów dzieci z tematu depresji i stanów depresyjnych; • działania profilaktyczne skupione są na eliminowaniu czynników ryzyka (indywidualnych, rodzinnych, szkolnych oraz środowiskowych) oraz wzmacnianie czynników chroniących; • zapoznanie dorosłych z procedurą postępowania w związku z pandemią COVID-19. Rodzice świadomi są zasad oraz obowiązków funkcjonowania; wiedzą do kogo się zgłosić w momencie pojawienia się wątpliwości co do stanu zdrowia swoich pociech oraz innej osoby mieszkającej w tym samym domostwie; 				

Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie.

„Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro. Kształtowanie właściwych postaw szlachetności, zaangażowania społecznego i dbałości o zdrowie”. Jest to jeden z tematów wchodzący w skład podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022 - pkt. 2.

Cele programu:

1. Rola wartości w nauczaniu i w wychowaniu dzieci i młodzieży.
2. Analiza wartości szczególnie ważnych dla społeczności szkolnej.
3. Zwiększenie wrażliwości uczniów na prawdę i dobro. Zwiększenie tolerancyjności.
4. Uwrażliwienie uczniów na otaczające ich piękno oraz umiejętność jego odnajdywania.
5. Uwrażliwienie uczniów na przestrzeganie zasad moralno – etycznych.

Propozycja działań:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Badanie diagnostyczne dotyczące wartości oraz wychowania w tym nurcie.	- narzędzia diagnostyczne - szkolenia, warsztaty - dramy	Wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny	Uczniowie
2. Tolerancja oraz otwartość na różnorodność, odmienność.	- e-lekcje - spotkanie z ludźmi kultury i sztuki			
3. Otwartość na nowe przeżycia.	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele odpowiedzialni są za przeprowadzenie badania ankietowego badającego posiadane przez uczniów wartości oraz umiejętność wartościowania każdej z nich. Badanie ankietowane przeprowadzone przez pedagoga / psychologa za pośrednictwem badania Europejskiego Centrum Rozwoju Kadr pt. „Wychowanie do wartości” (badanie skierowane do całej społeczności szkolnej); • zajęcia, których celem jest samopoznanie i budowanie własnej wartości: <ul style="list-style-type: none"> ○ podczas wychowania fizycznego nauczyciel prowadzi zajęcia pozwalające uświadomić uczniom posiadane przez nich zdolności fizyczne, zaznajamia ich z predyspozycjami ich ciała oraz z aktualnymi granicami. Uczniowie rozmawiają na temat możliwości fizycznych człowieka oraz starają się stworzyć dopasowany indywidualnie do swoich potrzeb program ćwiczeń fizycznych (nauczyciel promuje zdrowe i swobodne zachowywanie się we własnej skórze oraz akceptowanie własnego ciała). Zajęcia mają na celu zachęcić mniej aktywnych uczniów do podjęcia wysiłku i zaangażowania w wykonywanie ćwiczeń podczas prowadzonych zajęć oraz w czasie wolnym. Jeśli predyspozycje i aspiracje uczniów odbiegają od aktualnych możliwości szkoły, należy wskazać im miejsca lub osoby, pod okiem, których będą mogli rozwijać swoją pasję. Podczas zajęć nauczyciel tłumaczy jakie znaczenie dla rozwoju poznawczego i emocjonalnego ma podejmowanie wysiłku fizycznego; • lekcja pt. „zrozum mnie” – zajęcia mające uświadomić uczniom czym jest tolerancja, kiedy należy mówić o zachowaniach nietolerancyjnych oraz dlaczego warto akceptować inność. Podczas zajęć uczniowie 			
4. Zrozumienie oraz zaakceptowanie własnego ciała oraz zachodzących w nim przemian.				

zapoznają się z alfabetem języka migowego oraz wybranymi zwrotami oraz podzielą się swoimi obawami związanymi z innością, niepełnosprawnością. Zadaniem nauczyciela jest pokazanie, że nie należy bać się odmienności ale należy czerpać z niej korzyści – lekcja przeprowadzona przez wykwalifikowanego w temacie psychologa lub e-lekcja Europejskiego Centrum Rozwoju Kadr pt. „Być tolerancyjnym” (lekcja dedykowana uczniom SPP; zawiera niektóre z opisanych wcześniej zagadnień) i/lub „Savoir-vivre w kontaktach z osobami niepełnosprawnymi” (dedykowana wszystkim uczniom bez względu na wiek);

- lekcja pt. „nauka pozytywnego myślenia” – ćwiczenia w formie dramy – przedstawiamy uczniom wiele sytuacji z życia codziennego np.:
 - zapraszasz swojego kolegę do kina, ale ten odmawia,
 - twoja koleżanka nie odpisuje Ci na SMSy,
 - opowiadasz swojemu rodzicowi o dniu spędzonym w szkole. Ten jednak wydaje się nie być zainteresowany tym co mówisz,
 - itp.

Prosimy uczniów o zinterpretowanie podanych sytuacji, zastanowienie się dlaczego odbiorcy zachowali się w ten, a nie w inny sposób. Po uzyskaniu od dzieci odpowiedzi należy przedstawić im przykładowe powody, które wpłynęły na to, że odbiorcy zareagowali w określony sposób. Żaden z wymienionych powodów nie jest związany z samym odbiorcą, natomiast ma związek z sytuacją zewnętrzną np. kolega ma za dużo lekcji bądź ma szlaban, więc nie może pójść do kina, dziewczynka nie ma pieniędzy na koncie bądź zostawiła telefon u babci, dlatego nie odpisuje na wiadomości, rodzic jest zmęczony i nie może się skupić na wypowiedzi dziecka, itp. Uświadamiamy młodym ludziom, że zachowania, z którymi często się spotykają nie mają nic wspólnego z dotkniętym młodym człowiekiem. Nauczyciel uczy i zachęca uczniów do patrzenia w ten sposób na podobne sytuacje, nie wszystko bowiem musi być odpowiedzią na ich zachowanie, nie wszystko musi być związane z ich osobą;

- „spotkanie z kulturą” jest to projekt realizowany w szkole dla wszystkich poziomów nauczania. Dzięki projektowi uczniowie mają szanse styczności z wydarzeniami kulturalnymi oraz obcowania z sztuką. Podczas całego roku szkolnego zaplanowane zostają wyjścia do teatru, filharmonii, muzeum, galerii sztuki oraz wydarzeń plenerowych;

	<ul style="list-style-type: none"> • szkoła zaprasza przedstawicieli kultury i sztuki do opowiedzenia o swoim zawodzie oraz pasji; • poznajemy „piękno przyrody” to projekt techniczki skierowany do uczniów. Polega na pracach artystycznych zaaranżowanych na łonie natury. Uczniowie mogą wykorzystać każdą technikę, która ich interesuje i inspiruje poczynając od wycinanek, szkicach, formy plastycznej, a kończąc na instalacjach artystycznych; 			
1. Przeciwdziałanie przedwczesnej inicjacji seksualnej.	- warsztaty, szkolenia, dramy, - materiały informacyjne, - nawiązanie współpracy z Organizacją „Ponton”, - sesja plakatowa.	Dyrektor szkoły, zaproszony specjalista/ terapeuta/, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie	Cały rok szkolny	Uczniowie
2. Przeciwdziałanie nadużyciom i wykorzystaniu dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • edukacja seksualna prowadzona przez osoby specjalizujące się w temacie – nawiązanie współpracy z organizacją „Ponton”; • lekcja pt. „współczesne media, a rzeczywistość” – nauczyciel prezentuje uczniom reklamy telewizyjne, umieszczone w czasopismach i billboardach. Uczniowie starają się zinterpretować prawdziwy przekaz reklamowy, jak również podejść krytycznie do treści seksualnych w prezentowanych reklamach; • debata na temat pornografii – nauczyciel sprawdza poziom wiedzy uczniów na temat pornografii oraz zagrożeń wynikających z oglądania i wzorowania się na zawartych tam treściach; • szereg lekcji pt.: „Bądź bezpieczny”: <ul style="list-style-type: none"> ○ uczniowie uczestniczą w szkolnym programie poświęconym profilaktyce infekcji HIV i zwalczaniu AIDS. Celem zajęć jest podniesienie świadomości uczniów na temat chorób, informowanie na temat profilaktyki, bliskich i daleko idących objawach chorób oraz możliwości zarażenia się, ○ informowanie uczniów na temat anonimowego dostępu do testów na występowanie wirusa HIV oraz wskazywanie najbliższych placówek, które mogą wykonać takie badanie, 			
3. Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie szkoły.				

	<ul style="list-style-type: none"> ○ uczniowie przygotowują materiały o tematyce związanej z chorobami przenoszonymi drogą płciową i podają przykłady efektywnej profilaktyki, ○ uczniowie przygotowują gazetkę ścienną zawierających informacje o chorobach wenerycznych oraz przykładach efektywnej profilaktyki, • trening asertywności – umożliwi uczniom bronienie się w sytuacjach zmuszania ich do czegoś. Odgrywanie przedstawionych tzn. sytuacji trudnych w parach (pod nadzorem specjalisty); 			
<p>1. Pedagogizacja rodziców/ opiekunów dzieci.</p> <p>2. Spotkania z wychowawcą oraz utrzymywanie stałej i poprawnej relacji na linii nauczyciele-rodzice/ opiekunowie dzieci.</p> <p>3. Zaangażowanie rodziców w działalność szkolną.</p> <p>4. Przestrzeganie wartości i tradycji szkolnych.</p>	<p>- spotkania z wychowawcą, - pogadanki.</p>	<p>Dyrektor szkoły, zaproszony specjalista/ terapeuta/, nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Rodzice/ opiekunowie uczniów</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodzice/opiekunowie dzieci czuwają nad tym, aby ich pociechy wykazywały właściwą postawę charakteryzującą się wysoką kulturą osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązki szkolne; • rodzice/opiekunowie utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, wykazują zainteresowanie aktualnym stanem wiedzy swoich pociech oraz w razie zaistnienia potrzeby sami podejmują kontakt z konkretnym nauczycielem, wychowawcą klasy czy dyrektorem; • rodzice/opiekunowie angażują się w działania realizowane przez szkołę tj. akademie i uroczystości szkolne, konkursy, wydarzenia, imprezy klasowe i szkolne, wyjścia, wyjazdy, itp.; • nauczyciele i rodzice kształtują postawę dbałości i szacunku wobec tradycji i wartości szkolnych (godło, hymn, wizerunek patrona, sztandar itp.); • rodzice/opiekunowie uczniów, których pociechy wykazują specyficzne trudności wychowawcze pozostają stałym kontakcie z pracownikami szkoły i podejmują się wspólnych działań w celu polepszenia aktualnej postawy dzieci i młodzieży. Zadaniem wychowawców klas jest ułatwienie im tego kontaktu bądź wskazanie alternatywnych form szukania wsparcia; • rodzice/opiekunowie, których pociechy wykazują problemy edukacyjne i/lub towarzyskie (np. problemy socjalizacyjne z koleżankami i kolegami ze szkoły) pozostają w stałym kontakcie z wychowawcą, 				

psychologiem/pedagogiem szkolnym/pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz pracując nad zmianą i poprawą aktualnego stanu;

- rodzice/opiekunowie dzieci kształtują w młodych ludziach pozytywny, ale adekwatny poziom samooceny oraz zachęcają do realizowania swoich planów, jak również do formowania w ich zachowaniu samokontroli, która wpływa na kształtowanie sumienności i wytrwałości w działaniach;
- uświadomienie rodzicom/opiekunom dzieci, że dotychczasowe badania naukowe nie wskazują na istnienie bezpośredniej korelacji pomiędzy wysoką samooceną uczniów a ich osiągnięciami szkolnymi (Baumeister, 2003) a tego typu teorie są na chwilę obecną bardzo dobrze sprzedającym się produktem marketingowym. Dlatego też należy kształtować w młodych ludziach pozytywny, ale adekwatny poziom samooceny oraz zachęcać ich do „brania” życia w swoje ręce i realizowania swoich planów, jak również do formowania w ich zachowania samokontroli, która wpływa na kształtowanie sumienności i wytrwałości w działaniach;
- specjalista/wykwalifikowany w temacie samooceny pedagog rozmawia z rodzicami na temat zagrożeń wynikających z posiadania przez dziecko niskiej samooceny. Warto wskazać zachowania dorosłych, które mogą wpływać na obniżanie samooceny młodych ludzi np. wysokie wymagania i aspiracje rodziców, ograniczone zaufanie do dziecka, czy mała ilość czasu poświęcana na wspólną aktywność;
- zajęcia edukacyjne pt. „jak dużo wiemy o sobie”. Konkurs, w którym biorą udział uczniowie ze swoimi opiekunami/członkami rodziny. Wychowawcy zadają im poszczególne pytania, na które obie strony powinny udzielić odpowiedzi np. pytamy ucznia: „jaki jest ulubiony kolor twojego taty?”, „jaka jest ulubiona potrawa twojej mamy?”. Przed udzieleniem odpowiedzi rodzic zapisuje odpowiedź na kartce, kiedy skończy dziecko udziela odpowiedzi. Zasady są analogiczne w drugą stronę. Przed przystąpieniem do konkursu warto przekazać opiekunom listę zagadnień, które mogą zostać poruszone np. posiłki, muzyka, sport, wszystko w aspekcie tego co dotyczy danej osoby. Celem zajęć jest stworzenie bliskości członków rodziny i lepsze poznanie się podczas przygotowywania do konkursu;
- przeprowadzenie spotkania z opiekunami uczniów na temat ustalania zasad panujących w domu, przestrzegania ich przez wszystkich domowników oraz konsekwentnego reagowania w sytuacjach, gdy dana reguła nie zostanie dotrzymana. Spotkanie prowadzone jest przez wykwalifikowanego w temacie psychologa/pedagoga, który opowiada o konsekwencjach istnienia w domu podwójnych standardów –

	<p>jednych wymagań względem dzieci i młodzieży, innych odmiennych w stosunku do dorosłych. Celem spotkania jest uświadomienie dorosłym, że najczęściej pozytywnych skutków wychowawczych przynoszą pozytywne wzorce zachowań samych rodziców oraz okazywanie wzajemnego szacunku, troski i zainteresowania. Rodzice dowiadują się w jaki sposób pracować nad polepszeniem dialogu pomiędzy nimi a ich pociechami oraz wiedzą gdzie szukać pomocy, gdy sytuacja jest bardziej wymagająca (np. terapia rodzinna – oczywiście przy proponowaniu tego typu aktywności w pierwszej kolejności konieczne jest odczarowanie niepochlebnej roli psychologa w tym procesie. Dobrze jest przedstawić go jako osobę postronną, który patrzy obiektywnie na procesy, które zachodzą w domu dziecka);</p>
--	--

Budowanie zespołu klasowego

Relacje rówieśnicze są kluczowe do poprawnego funkcjonowania klas, całej szkoły, a co za tym idzie efektywnych działań edukacyjnych. Niestety sytuacja pandemiczna spowodowała konieczność odnowienia bądź nawiązania z powrotem istniejących wcześniej relacji koleżeńskich oraz relacji pomiędzy uczniami-nauczycielami oraz nauczycielami-rodzicami, czy opiekunami uczniów.

Konieczne jest podejście do procesu kompleksowo, nie można oczekiwać, że uczniowie wrócą do wcześniej posiadanych relacji, a prawdopodobnie będzie konieczne budowanie zespołów klasowych na nowo. Pomocna w tej sytuacji będzie postawa otwartości, zrozumienia dla różnych zachowań, emocji uczniów.

Cele programu:

1. Ponowna adaptacja uczniów do zajęć w trybie stacjonarnym.
2. Zaznajomienie się z zespołem klasowym oraz nawiązanie więzi koleżeńskich, przyjacielskich.
3. Przypomnienie aktualnie obowiązujących zasad organizacyjnych i zasad pracy w szkole i w klasie.
4. Rozpoznanie aktualnej sytuacji uczniów - nastrojów, samopoczucia, doznanych trudnych przeżyć w związku z pandemią.
5. Przekazanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy.

Propozycja działań:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia integracyjne. 2. Ponowna adaptacja uczniów do zajęć w trybie stacjonarnym. 3. Zaznajomienie się z zespołem klasowym oraz nawiązanie więzi koleżeńskich, przyjacielskich. 4. Przypomnienie aktualnie obowiązujących zasad organizacyjnych i zasad pracy w szkole i w klasie. 5. Zaznajomienie z procedurami wynikającymi z istnienia zagrożenia pandemią COVID-19. 	<p>- ćwiczenia indywidualne i grupowe, - ćwiczenia integrujące klasy uczniowskie, - ćwiczenia aktywizujące.</p> <p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia integracyjne dla klas pierwszych na początku roku szkolnego (w zależności od zaistniałej potrzeby zajęcia można przeprowadzać również dla uczniów innych poziomów klas np. duża liczba nowych uczniów, bądź rozszarada uczniów w szkole, niepokojące dezintegracja uczniów w klasie, brak „zgrania” młodych ludzi) – uczniowie przedstawiają się, szukają podobieństw ze swoimi kolegami i koleżankami ze szkolnych ław, a następnie z resztą klasy, biorą udział w zajęciach budujących umiejętność komunikacji, nawiązywania współpracy, wzajemnego zaufania, wspólnego rozwiązywania problemów i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Zajęcia mają na celu zwiększenie otwartości i akceptacji młodych ludzi do samych siebie oraz tolerancji względem odmienności swoich rówieśników; • uczenie współodpowiedzialności za swoich kolegów i koleżanki z klasy i ze szkoły, wzmocnienie poczucia solidarności – nauczyciele respektują ustanowione w szkole zasady i wyciągają konsekwencje w sytuacji, gdy nie są one przestrzegane. Nauczyciele nie pochwalają typowego „donosicielstwa”, jednak nie bagatelizują zgłaszanych sytuacji. Podczas zajęć uczniowie tworzą własne klasowe zasady, według których chcą pracować (reguły muszą zostać zaakceptowane przez każdego ucznia z osobna oraz nauczyciela, można negocjować poszczególne punkty regulaminu) tj. podczas zajęć nie używamy telefonu komórkowego, nie przerywamy innym mówiącym, szanujemy cudzą prywatność, mamy prawo wyjść do toalety kiedy zaistnieje taka konieczność, nie podnosimy głosu, itp. Ważne, aby zasady były tworzone wspólnie przez uczniów i nauczycieli oraz dawały tym pierwszym poczucie, że nawiązują oni partnerską, otwartą relację ze swoim nauczycielem; 	<p>Dyrektor szkoły, wychowawcy klas, pedagog, psycholog</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Uczniowie</p>

- wspólne wyjścia poza teren szkoły – zajęcia mogą łączyć kilka różnych celów np. integrowanie uczniów wraz z rozwijaniem w nich zdolności odczuwania i interpretowania sztuki (wyjście do teatru), czy uczenia poszanowania i zrozumienia natury (wyjście do lasu) oraz historii swojej okolicy (przejście szlakiem pomników postawionych w najbliższej okolicy);
- wprowadzenie nagrody fair play dla osób / grup, które wyróżniają się wzorcową, przyjacielską postawą (np. nagroda na zakończenie roku szkolnego przyznawana przez nauczycieli/ nagroda przyznawana w trakcie trwania konkursów klasowych/ szkolnych/ międzyszkolnych);
- „poznaj mnie” – zajęcia podczas, których uczniowie dzielą się własnymi pasjami, zainteresowaniami ze swoimi rówieśnikami. Każdy uczeń przygotowuje, krótkie 5-minutowe wystąpienia na temat swoich pasji (forma prezentacji jest dowolna, np. plakat, prezentacja multimedialna, śpiew, portret, kolaż zdjęć, film);
Celem zajęć jest lepsze poznanie siebie nawzajem:
 - trening asertywnego zachowania się – uczniowie zapoznają się ze sposobami komunikowania się z innymi ludźmi. Rozumieją dlaczego asertywny styl prowadzenia dialogu jest lepszy niż inne. Zajęcia warto prowadzić w formie dramy, gdyż pozwoli to na leprze przeżycie oraz zrozumienie zagadnienia,
 - uczniowie dowiadują się czym jest konformizm, komunikacja pasywna, komunikacja agresywna oraz uczą się zachowywać w sposób asertywny,
 - „czy rozumiesz co do Ciebie mówię” – lekcja mająca na celu zaznajomienie uczniów z tematem komunikacji niewerbalnej poprzez:
- prowadzenie pantomim i staranie się określić, jakie emocje wyraża dana osoba,
- kalambury emocjonalne – uczniowie podzieleni są na zespoły. Zadaniem poszczególnych zespołów jest odszyfrowanie, jaką emocję prezentuje każdy kolejno występujący zawodnik. Dozwolona jest gestykulacja i mimika,
- zajęcia poświęcone odkrywaniu barier komunikacyjnych, zrozumieniu różnicy pomiędzy aktywnym słuchaniem a słyszeniem.
- Psycholog bądź wykwalifikowany w temacie nauczyciel prowadzi zajęcia na temat przyjaźni, relacji koleżeńskich, relacji międzyludzki oraz ich pielęgnacji. Zachęcamy również do zapoznania się z alternatywną

	<p>formą zajęć, którą są e-lekcje Europejskiego Centrum Rozwoju Kadr, w tym lekcja pt. „Ja – przyjaciel, kolega, koleżanka”, część 1 i 2 (zajęcia dedykowane są uczniom VII i VIII klasy SP oraz uczniów SPP);</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z procedurami wynikającymi z zagrożeń w związku z pandemią COVID-19. Nauczyciele omawiają ten temat podczas zajęć oraz rozmieszczają w widocznych miejscach plansze z wytycznymi dla uczniów i rodziców dotyczących przestrzegania zasad bezpieczeństwa w czasie pandemii; • ponowne zapoznanie uczniów z regulaminem szkolnym; • wdrażanie uczniów do przestrzegania podstawowych zasad bezpiecznego zachowania się w czasie lekcji, przerw, zajęć pozalekcyjnych oraz w drodze do i ze szkoły; • zaznajomienie uczniów z zasadami bezpiecznego poruszania się po drogach, ulicach miejskich; • uświadomienie uczniom zasad postępowania na wypadek pożaru; 			
<p>1. Budowanie odpowiedniej postawy w świadomości dzieci i młodzieży oraz ich rodziców.</p>	<p>Zajęcia prowadzone w formie pogadank, szkoleń, warsztatów plastycznych, wprowadzenie elementu dram psychologicznych do prowadzonych ćwiczeń;</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, psycholog, pedagog</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Uczniowie oraz rodzice i opiekunowie</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowanie u ucznia więzi z placówką, nauczycielami oraz osobami uczęszczającymi do szkoły – pozwalanie uczniom włączyć się w proces organizacji akademii, wyjść, wyjazdów. Nawet najmniejszy udział, poczucie współorganizowania wzbudza poczucie istotności u młodego człowieka oraz wpływa na identyfikację go z placówką oświatową; • angażowanie rodziców w tworzone inicjatywy; pytanie ich o zdanie oraz umożliwienie prowadzenia ustalonych wcześniej zajęć (przy opiece wyznaczonego wcześniej nauczyciela i/lub wychowawcy klasy); • psycholog/ pedagog szkolny prowadzi zajęcia, których celem jest nauczenie uczniów mówienia o swoich potrzebach oraz rozwijanie umiejętności nazywania emocji – rozmowa o emocjach, identyfikowanie emocji 				

	<p>u siebie i innych, zdolność ich nazywania. Prowadzący wykorzystuje zajęcia aktywizujące, które wpływają na rozwijanie inteligencji emocjonalnej uczniów. Prowadzący zapoznaje swoich podopiecznych z badaniami Paula Ekmana, który wyodrębnił siedem podstawowych mikroekspresji u ludzi – zajęcia mogą mieć formę czytania emocji z ekspresji ludzkich, np. poprzez wykorzystanie tablicy emocji Ekmana bądź innego narzędzia psychologicznego przystosowanego do tego celu;</p>
--	--

Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny

Punkt programu:

Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, m.in. przez właściwą organizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie oraz realizację zadań programu wychowawczo-profilaktycznego.

Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny bazuje na wytworzonych relacjach pomiędzy nauczycielami, pedagogami szkolnymi, a rodzicami dzieci, ich opiekunami.

Jedynie odpowiednia współpraca, partnerskie działanie jest w stanie przynieść założone wcześniej działania wychowawcze. Z tego powodu tak niezmiernie ważne jest kładzenie dużego nacisku na relacje pomiędzy dorosłymi, wzajemne zrozumienie oraz zaufanie.

Postulat wspieranie rodziny w roli wychowawczej wynika nie tylko z pandemii, ale będącego także rezultatem cywilizacyjnych przemian, stał się wyzwaniem umocowanym w tegorocznych kierunkach polityki oświatowej państwa.

Cele programu:

1. Zapoznanie się z oczekiwaniami rodziców oraz nauczycieli.
2. Tworzenie przestrzeni do współpracy z rodzicami rozumiane jako współdecydowanie oraz współodpowiedzialność za to, co się dzieje w szkole.
3. Zaangażowanie rodziców, wychodzenie z inicjatywami na nowe działania mające na celu edukację ich dzieci.

Propozycja działań:

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnostyka problemu – określenie jakości relacji na linii rodzice/ opiekunowie uczniów-nauczyciele/ pracownicy szkoły.	- badanie ewaluacyjne - spotkanie z psychologiem - spotkania z rodzicami uczniów	Dyrektor, zespół badawczy, pedagog	Cały rok szkolny	Wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja, rodzice, opiekunowie dzieci
2. Zapoznanie nauczycieli i opiekunów uczniów z aktualnym poziomem i jakością nawiązanych relacji pomiędzy nimi. 3. Pomoc w sytuacji trudnych związanych z pandemią COVID-19 .	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie ankiety wśród nauczycieli, wychowawców oraz chętnych rodziców, w celu zaznajomienia się z ich opinią poziomu, jakości współpracy, zaangażowania oraz zadowolenia z nawiązywanych interakcji pomiędzy szkołą a prawnymi opiekunami uczniów – badanie przygotowuje psycholog/ pedagog szkolny i/lub odbywa się za pośrednictwem kompleksowego badania Europejskiego Centrum Rozwoju Kadr pt. „Współpraca z rodzicami”; • każdy wychowawca określa, jaki procent rodziców/ opiekunów uczniów bierze udział w organizowanych wywiadówkach. Taka aktywność jest oznaką najmniejszego, minimalnego zainteresowania dorosłych swoimi podopiecznymi. Konieczne jest również przeanalizowanie, którzy opiekunowie podejmują się aktywnych działań (np. organizacja lub współorganizacja wyjazdów klasowych/ szkolnych, imprez szkolnych, eventów, itp.); • szkoła przygotowuje raport związany ze zmianą sytuacji rodzinnej dzieci, w związku z pojawieniem się trudności związanych z COVID-19. Niektórzy młodzi ludzie mogli spotkać się ze stratą, przeżywają żałobę. Inni zmagają się z fizycznymi i/lub psychologicznymi konsekwencjami choroby. Nauczyciele, szkoła muszą być tego świadomi, w celu jak najodpowiedniejszego dopasowania działań wychowawczych; • dyrektor/ dyrekcja szkoły/ oddelegowany do zadania nauczyciel/ psycholog/ pedagog szkolny sporządza raport stanu rodzin będących niewydolnymi wychowawczo bądź ujawniających problemy wychowawcze. Sporządzenie listy działań, jakie zostały podjęte przez szkołę w celu pomocy uczniom tych rodzin oraz analiza ich dotychczasowej skuteczności; 			

	<ul style="list-style-type: none"> wychowawcy podczas spotkania z rodzicami informują dorosłych o obecnej jakości nawiązywania współpracy na linii rodzice-nauczyciele. Wychowawca informuje rodziców/ opiekunów uczniów, że ich wsparcie i pomoc jest bardzo mile widziane i niezbędne oraz że posiadane przez nich prawa zezwalają im na podejmowanie interwencji oraz udział w życiu placówki szkolnej; psycholog/ pedagog szkolny informuje rodziców/ opiekunów dlaczego istotne jest utrzymywanie ciągłej i dobrej relacji na linii opiekunowie uczniów-nauczyciele – często to oni najwięcej czasu przebywają z uczniami z rodzin problemowych i mogą reagować na pojawienie się niepożądanych sygnałów; psycholog/ pedagog szkolny edukuje rodziców oraz nauczycieli gdzie szukać pomocy na tematy związane z COVID-19 (pustka, strata, depresja, wyalienowanie, problemy komunikacyjne, itp.); 			
<p>1. Pełnienie funkcji informacyjnej w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>2. Podnoszenie społecznych kompetencji nauczycieli.</p>	<p>- spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym, - e-szkolenie.</p>	<p>Dyrektor, pedagog, psycholog</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> psycholog szkolny, nauczyciel przeszkolony w sytuacjach kryzysowych prowadzi interwencje związane z pandemią COVID-19. Osoba oddelegowana do tej roli powinna być świadoma możliwego obciążenia psychologicznego oraz sama dbała o swoje zdrowie psychiczne. Zadaniem osoby jest zapewnianie pierwszego kontaktu w sytuacji kryzysowej oraz informowanie osób zainteresowanych z kim mogą się skontaktować, aby uzyskać profesjonalne wsparcie psychologiczne. Należy pamiętać, że osoba nie prowadzi psychoterapii, a jedynie ma nawigować osobę potrzebującą i wskazać gdzie szukać odpowiedniego wsparcia; podczas spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym nauczyciele zapoznani zostaną z metodami, które pozwolą nawiązać odpowiednie relacje z rodzicami/ opiekunami uczniów, zachęcić ich do współpracy i tym samym zbudować swój pozytywny, profesjonalny wizerunek i/lub za pośrednictwem e-szkolenia Europejskiego Centrum Rozwoju Kadr pt.: Współpraca z trudnymi rodzicami; 				
<p>1. Nawiązanie dialogu.</p> <p>2. Uświadomienie opiekunom uczniów ich praw i obowiązków</p>	<p>- spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym i dyrekcją, - spotkania z wychowawcami klas.</p>	<p>Dyrektor szkoły, wszyscy nauczyciele, specjaliści</p>	<p>Wrzesień, cały rok szkolny</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły oraz rodzice/ opiekunowie uczniów</p>

<p>wynikających z faktu uczestnictwa ich dziecka w życiu szkoły.</p> <p>3. Poznanie oczekiwań rodziców/ opiekunów uczniów względem szkoły i nauczycieli.</p> <p>4. Powołanie/ usprawnienie działania Rady Rodziców/ innych organów, w których pracę angażują się rodzice/ opiekunowie prawni i faktyczni uczniów.</p>	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dyrektor, psycholog/ pedagog szkolny, wychowawcy klas, uświadamiają rodziców/ opiekunów prawnych i faktycznych opiekunów uczniów, jakie mają prawa i obowiązki. Dowiadują się, jakie działania mogą podjąć, aby pomóc pracownikom szkoły w realizacji programu edukacyjnego (np. wyjścia do teatru, do kina, do muzeum z uczniami, współorganizowanie lekcji, pomoc finansowa, bądź w realizacji konkretnego wydarzenia itp.). Szkoła zachęca i umożliwia dorosłym podejmowania samodzielnych inicjatyw, samodzielnego angażowania się w życie placówki oraz dzielenia pomysłami z odpowiednimi nauczycielami bądź wychowawcami klas; • dyrektor, wychowawcy organizują cykliczne spotkania z opiekunami szkoły, podczas których podsumowują ostatni okres (i/lub inny okres czasu) oraz oceniają jakość nawiązanej współpracy pomiędzy dorosłymi, a szkołą. Najbardziej aktywni opiekunowie dzieci zostają wyróżnieni podczas obchodów Dnia Patrona Szkoły – czas poświęcony na dodatkowe zaangażowanie się rodziców w życie szkoły i ich praca nie mogą pozostać niezauważone. Każda praca, w szczególności społeczna, powinna być doceniona; • wychowawca organizuje spotkanie z opiekunami dzieci, podczas którego zapoznaje się z ich opiniami i oczekiwaniami względem sposobu nauczania i funkcjonowania szkoły; • wychowawca, nauczyciele informują rodziców o prowadzonych aktywnościach – wywieszanie informacji na tablicy ogłoszeń, na stronie Internetowej, na blogu grupy/ szkoły/ klasy, wysyłanie mailingu do rodziców, powiadamianie dorosłych podczas spotkań w szkole; • szkoła organizuje Dni Otwarte dla rodziców/ opiekunów, podczas których uczniowie wcielają się w rolę organizatorów wydarzenia i oprowadzają rodziców/ opiekunów po szkole i przygotowanych atrakcjach; 			
<p>1. Wdrożenie wspólnego, partnerskiego podejścia i zarządzania placówką szkoły.</p>	<p>- współorganizowanie wydarzeń przy współpracy rodziców/ opiekunów uczniów i nauczycieli.</p> <p>- - organizacja wydarzenia „Tydzień Rodziny – w blasku ojcostwa”</p>	<p>Dyrektor szkoły, rada rodziców</p> <p>Wyznaczeni nauczyciele</p>	<p>12-18 IX</p>	<p>Rodzice/ opiekunowie uczniów</p> <p>Wychowawcy klas</p>
<p>Przykłady:</p>				

	<ul style="list-style-type: none"> • pracownicy szkoły współorganizują wraz z opiekunami uczniów niektóre projekty np. imprezy szkolne, wyjścia do kina/ teatru/ muzeum, Dzień Sportu, Dzień Dziecka, Dnia Patrona Szkoły – w współorganizację zaangażowani zostają przedstawiciele Rady Rodziców, delegacje dorosłych z poszczególnych klas oraz inni chętni rodzice/ opiekunowie; • wspólne spotkania rodziców i nauczycieli z udziałem uczniów – wspólne organizowanie wydarzeń np.: <ul style="list-style-type: none"> ○ wieczorne czytanie w bibliotece – spontaniczne czytanie z podziałem na role (rodzice, nauczyciele i uczniowie angażują się w odgrywanie ról), ○ oglądanie zjawisk astrologicznych tj. deszcz meteorów; podziwianie gwiazd; nauka o konsultacjach, ○ zabawa w biwakowanie na terenie szkoły, ○ zorganizowanie wieczoru filmowego filmu wybranego w wyniku głosowania, ○ zorganizowanie konkursu plastycznego na najlepszy plastyczny duet: rodzic z dzieckiem, ○ zorganizowanie jasełek dla rodziców, ○ zorganizowanie akcji zarobkowej/ rzeczowej dla schroniska dla zwierząt, ○ organizowanie turniejów rodzinnych na określony temat, ○ wspólne gotowanie np. przyrządzanie sałatek, potraw na zimno, 			
<p>1. Wspólne rozwiązywanie sytuacji problemowych.</p> <p>2. Prowadzenie diagnozy środowiskowej, udzielenie wsparcia rodzinom potrzebującym.</p>	<p>- informowanie osób potrzebujących o instytucjach/ organizacjach świadczących pomoc.</p>	<p>Dyrektor, pedagog, psycholog, wychowawcy</p>	<p>Według potrzeb</p>	<p>Pedagog/ psycholog szkolny, nauczyciele i wychowawcy, rodzice/ opiekunowie dzieci</p>
<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • psycholog/ pedagog szkolny opracowuje metody oraz możliwe formy wsparcia dla rodzin potrzebujących. Kontakt przybiera formę telefonu zaufania, bądź zaufanej skrzynki mailowej. Za pośrednictwem mediów rodzice informują o swoich strapieniach, licząc tym samym na wsparcie i dyskrecję osób, z którymi się kontaktują; • psycholog/ pedagog szkolny/ wychowawca udzielają informacji o możliwych formach wsparcia świadczących wsparcie w miejscu zamieszkania bądź innym miejscu zasugerowanym przez osobę potrzebującą (np. droga mniej oficjalna poprzez kontakt telefoniczny) – omawiane sytuacje problemowe to np.: problemy 				

wychowawcze, problemy komunikacyjne w rodzinie, przemoc w rodzinie, sytuacje nałogowe, ubóstwo, długotrwałe sytuacje chorobowe, bezrobocie, eurosieroctwo, choroby;

- psycholog/ pedagog szkolny wspomaga wychowawcę klasy w przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych – wspólne prowadzenie indywidualnych i bezpośrednich spotkań z rodzicami, odwiedzanie domu rodzinnego ucznia;
- wspólne prowadzenie projektów np. przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i przemocowym wśród uczniów:
 - diagnoza problemu,
 - wdrożenie wszelkiej formy edukacji na temat zjawiska agresji i przemocy (za pomocą ulotek, pogadanek, szkoleń, psychodram, poradników, filmów, warsztatów, spotkań z przedstawicielami służb mundurowych itp.),
 - konsultacja ze specjalistami na temat sytuacji problemowej oraz wprowadzenie działań naprawczych,
 - wspólne organizowanie różnego typu akcji promujących zdrowy tryb życia,
 - informowanie o konsekwencjach, jakie spotykają sprawców przemocy i agresji,
 - informowanie uczniów, w jaki sposób bronić się przed agresją i przemocą międzyrówieśniczą, gdzie szukać pomocy, jakie działania podjąć, aby minimalizować możliwość zaistnienia sytuacji problemowej.

Tego typu działania powinny dotyczyć każdej sytuacji problemowej w szkole. Warto angażować rodziców/ prawnych opiekunów dzieci w prowadzone projekty. Wspólne działanie z pewnością usprawni pracę oraz zwiększy efektywność prowadzonych działań.

Wspólne działanie integruje społeczność szkolną, jednakże można prowadzić indywidualne projekty również na poziomie poszczególnych klas. Zwiększy to poczucie bezpieczeństwa uczniów oraz poprawi panującą atmosferę. Z tego powodu warto zaznajamiać rodziców oraz uczniów z możliwymi bądź faktycznymi trudnościami. Warto aby traktowali oni społeczność szkolną jako własną, zminimalizuje to ryzyko inicjowania przez nich zachowań problemowych i ryzykownych.

<p>1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz instytucji udzielających pomocy osobom doświadczających takiego zagrożenia.</p>	<p>- pogadanki z przedstawicielami służb mundurowych oraz osobami przeszkolonymi do udzielania pomocy osobom zagrożonym lub dotkniętym przemocą domową, - udostępnianie materiałów szkoleniowych (ulotek, broszur, filmów) informujących o problemie</p>	<p>Dyrektor, pedagog, psycholog, wychowawcy klas</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Rodzice i uczniowie</p>
<p>2. Zwiększenie świadomości istnienia wielu form pomocy – poprawa dostępności do jednostek interwencyjnych przy współpracy z poradnią psychologiczno- pedagogiczną, prowadzenie poradnictwa, w szczególności działań informacyjnych i edukacyjnych dla osób dotkniętych lub zagrożonych przemocą domową.</p> <p>3. Rozbudzanie poczucia solidarności i braku obojętności na krzywdy ludzkie.</p>	<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć uświadamiających czym jest dobre zachowanie, a czym to nieakceptowane i jakie konsekwencje spotkają sprawcę takiego zachowania; • informowanie o tym w jaki sposób uczniowie powinni się zachowywać, gdy są świadkiem, bądź ofiarą przemocy domowej; • prelekcja prowadzona przez psychologa z poradni, który zajmuje się pomocą dla rodzin dotkniętych przemocą; • informowanie o skutkach , jakie niesie ze sobą doznawanie przemocy oraz przebywanie w otoczeniu gdzie występuje takie zachowanie; • stworzenie i udostępnienie listy osób/psychologów, którzy służą pomocą w tym temacie i na terenie regionu zamieszkania ucznia; • pedagogizacja rodziców, uświadamianie, że zachowanie stosujące przemoc nie jest dobrym sposobem wychowawczym. • Zapoznanie z procedurą Niebieskiej Karty -monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy, obserwowanie rodzin swoich wychowanków oraz zgłaszanie wszelkich niepokojących sytuacji do odpowiednich służb. 			

Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania i promowanie pozytywnego wizerunku ucznia

Cele:

1. Promowanie kultury w zachowaniu w szkole i poza szkołą.
2. Kształtowanie wizerunku ucznia pod względem wyglądu zewnętrznego.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Promowanie kultury w zachowaniu w szkole i poza szkołą	- wdrażanie do używania form grzecznościowych i kulturalnego zachowania, - dbałość o czystość języka polskiego, unikanie wulgaryzmów, - przestrzeganie norm i reguł zachowania obowiązujących w szkole	Nauczyciele, wychowawcy	Cały rok	Uczniowie
Działania: <ul style="list-style-type: none"> • pogadanki na godzinach wychowawczych, • odwoływanie się do tekstów literackich, • zwracanie uwagi na kulturę uczniów, • tworzenie kontraktów klasowych – ustalanie zasad zachowania w szkole i klasie, adnotacje zachowań pozytywnych i negatywnych. 				

1. Kształtowanie wizerunku ucznia pod względem wyglądu zewnętrznego	<p>- współpraca z rodzicami pod względem właściwego ubioru i wyglądu ucznia,</p> <p>- kształtowanie pozytywnych postaw i szacunku wobec swojej osoby</p>	Nauczyciele, wychowawcy, rodzice, uczniowie,	Cały rok	Uczniowie, rodzice
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wywiadówki, spotkania z rodzicami, • pogadanki na lekcjach wychowawczych, • zwracanie uwagi na wygląd ucznia i egzekwowanie rażących zaniedbań. 				